

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

<p>Szerkesztőség: Weisz Márk könyvkereskedése, hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. Kéziratok nem adatnak vissza.</p>	<p>Előfizetési díj: Egész évre 8 kor. Fél évre 4 kor. Negyed évre 2 kor. Egyes szám ára 16 fillér. Megjelen minden vasárnap reggel.</p>	<p>Kiadóhivatal: Weisz Márk könyvkereskedése, hová az előfizetési és hirdetési díjak küldendők. Nyílttér petit sora 60 fillér.</p>
---	---	--

Magyar művészet.

(Nyílt levél méltóságos tolnai gróf Festetics Andor orsz. színészeti felügyelő úrhoz.)

Köszönettel tartozunk Méltóságodnak, ama hazafias támogatásért, amelylyel Csongrád közönségének törekvését felkarolni kegyes volt.

Mit akar ez a kis magyar város? Azt akarja, hogy a magyar művészetnek magyar földön is legyen talaja. A magyar művészet életfája ne csupán a magyartalan vidékről legyen kénytelen életadó tápanyagát felszívni — hanem a magyarság szivéből is fejlődhessek: gyökerei itt is találjanak művelhető talajra.

Sajnálni kell az elmúlt évtizedek vezérférfiainak téves nézeteit, akik a legtisztább magyarságot parasztnak hagyták.

Pedig ma is ez a nézet uralkodik, hogy a nemzetiségeket műveljük! És nemhogy művelnők a szinmagyar nép lelkét is, nemhogy finomítani izlését, művészeti képességét: hanem ahelyett a parasztságot még inkább túlozzuk a

magyar népben, s ennek eredményeként aztán gombamódra terem az ugynevezett «népies stylus» remekei, meg a francia utánzatok.

Ez a szerencsétlen irány pedig ahelyett, hogy fejlesztené, nemesítené a magyar művészet virágos kertjét, — a magyar genie termőképességét, s azt nemes gyümölcsökkel gazdagítaná: azt eredményezi, miszerint ma már ott vagyunk, hogy a parasztság és az idegekrelható mesterkedés remekein (a foghagymán és a tormán) kívül alig van egyéb növénye a magyar drámai művészetnek.

Honnét is fejlődjék a magyar művészet geniusza, mikor a magyar nép lelkével nem ismertjük meg a művészi remekeket? a finom izlés, művészi érzék fejlesztésére alig tesznek valamit az alföldi magyar népzetűi? Nagykőrös, Fegyverhaza, Halas, Csongrád, Kunzentmárton és a többi városoknak még tűrhető színkörtük sincs. Társadalmi életük csupán a politikai marakodásról ismeretes. Holott a

budapesti zsidók, a kassai tótok, a szabadkai szerbek, az ungvári oroszok, a m.-szigeti oláhok szép színházakkal bírnak, kitűnő társulatokat tartanak, társadalmi életükben a művészet otthonos és dicséretes hazafiságukkal pártolni, fejleszteni igyekeznek.

Jaj, hiszen éppen ez a baj, hogy ők dolgoznak, ők akarják a magyar stílt megteremteni és a szinmagyar nép fiai csak gunyosan kinévetik ezeket a művészeti mozgalmakat.

Igy teremnek aztán a magyar operettirók asztalán a Bob hercegek, a legmagyarabb királyból így válik Gambriusz alakjában emlékszobor! És ha a művelt magyar ember külföldről hazajön: elszomorodva látja, hogy szinigazgatóink mennyire kénytelenek a hazafias, de magyartalan közönség izlésének hódolni. Mert ezek pártfogásából tengődik a magyar művészet, zene, szobrászat, festészet: amikre a magyar nem áldoz.

Igy aztán magyar művészetről,

TÁRCA.

Mili néni emlékezete.

I.

Ha gyermekkorunkban piros almára vagy fekete szőlőre áhitoztunk, sóvár tekintetet vetettünk Mili néniére, ujjainkkal az éléstár felé mutatva.

Mili néni ismerte meg-megújuló vágyainkat és csendesen belépett a kamrába: «No, itt van neked, itt neked is, de» — tevé hozzá negélyezett szigortal, mely derült mosolyát nem volt képes elnyomni, — «jegyezzétek meg, hogy ez az utolsó. Többet nem adok.» Am azért mihamarabb megújították az éléskamara ostromlását, feledve az ő szilárd határozatát.

«Mili néni, meséljen!», kértük őt legédesebb hangunkon, ha eluntuk magunkat. Ő legott kész volt benűnket maga köré gyűjteni s szorgos kézimunkáját folytatva, nekünk szelid hangjával oly gyönyörű meséket mondani, hogy boldogságunk kifejezésére most sem találnék méltó szavakat. Aranyhajú királyleányról beszélt, kit vasfogú, vén boszorkány sötét oduban fogva tartott, vele suiyo és hihetetlen munkákat végeztetve, miket ez hiven meg-

tett mindaddig, míg az illető királyfi, ki hetedhét országból érkezett, meg nem menté. Beszélt két fehér galambról, kik szelid leánykákká változtak; tüzet fuvó fekete paripáról, melyet a versenyre kiállítva, egyetlen nemzetbeli hős sem tudott megülni, csak a magyar legény. Igen gyönyörű volt még a napszámosnő szorgalmas leánykájának viselt dolgairól szóló elbeszélés, ki nagyuri asszonynya lett s öreg szülőit fényben tartá el. Emlékeim forrása oly kiapadhatlan ezekben, mint a Mili néni szeretete, mely az olvasottakhoz vagy hallottakhoz egy kis költői szabadsággal nem restelt járulni. Tudni való azonban, hogy a mese rendszeren öt-hatodszori jelöléskor idézte elő a tetszés felső fokát.

A család fehérenműjét nagyrészt ő varrta. De ha a gólya a sógorságba pici leánykát vagy fiúcskát hozott, természetes, hogy apró kelegye vagy bölesőtakaró készült fáradhatlan ujjai által. — «Jól fog esni a fiatal asszonynak», mondá — «kinek amúgy is elég a baja.» Ha nem telt az időből nappal, megtoldotta a késő esteli órákkal.

Mili néni délelőttöként a főzésnél segített. Mindig tudott valami jót készíteni. Mi pedig mint szakértők jelen voltunk s kötelességszerűleg megizlettük a készítményt.

Igy telt el sok boldog esztendő. Boldognak mondhatom, mert azon kisebb-nagyobb bánatokat, melyek magunk hibájából, vagy a sors miatt értek, — Mili néni mindig tudta enyhíteni.

Menyasszony koromban — talán, mert jól eszembe akarta véteni, hogy ez az élet legboldogabb korszaka, — nem annyira a vőlegény, mint Mili néni árasztotta el szobámat virágtengerrel. Minden kis polcon, minden szegletben illatos csokrok díszlettek.

Igy folytatta akkor is, midőn férjnél voltam, s családommal sok örömem, de bánatom is volt.

Éléskamráim kifogástalan gazdagságáról mindig ő gondoskodott. Ő adott okos, szelid, tanácsot sokban ő segített, mégis ugyancsak éreztem, hogy minők azon komoly feladatok, melyeket egy jó asszonynak meg kell oldania.

Mili néni varrta apró gyermekeim kelegyét s ő varrta kettőnek közülök szentséges kezeivel a szemfödőt is, melyet korai sírjokba vittek.

Mili néni öreg leány volt. Talán nem is akadt kérője egy hibája miatt, melyet a férfiak nagyon szoktak kifogásolni: háta

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer:

lúdtünetességeknél, légzőszervek hurutos bajainál, ugymint idült bronchitis, számarhurut és különösen lábbadozóknál influenza után ajánlatik.

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4.— kor.-ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg alanti céggel legyen ellátva:

F. Hoffmann-La Roche & Co vegyészeti gyár Basel (Svájc).

műveltségről szó sem lehet, hanem azt érzük el vele, hogy még inkább eldurvul a paraszt izlés, be megy az uriházakba, sőt elterjed a közéletben is és elposványítja az egész magyar társadalmat.

Ma már a csárdást a király-utcai, kassai és a pozsonyi magyarok parasztosan táncolják: azt hiszik, hogy ez a magyar csárdás. Ma már az uritársaságban is eldurvultak a finom erkölcsök. Azt hiszik, hogy ez a magyaros!

Széchenyi, Vörösmarty, Madách előkelő, nemes hangját magyartalannak tartják — de minél durvább, s minél izléstelenebb a hányavetiségtől — annál inkább magyarosnak mondják. Így van a közéletben is! És hogy mennyire eldurvultak a finom, nemes és magyar erkölcsök: s a nagyuri szerénység mily ritkaság lett, elég csak arra a bámulatos példára gondolni, amelyet Baross Gábor mutatott be, aki Dsengisz khánnál is durvább módon bánt alája rendelt hivatalnokaival, akiknek még azt sem engedte meg, hogy azt a lapot, amelyik ő neki nem tömjénez, szabad olvasni.

Szóval ilyen eldurvult társadalomból a magyar műveltségnek még a csirája is ki fog pusztulni, nehogy a művészet felvirágozzék, mint más nagy nemzeteknél, amelyek ezen az uton milliárdokat szereznek: s lesz koldus rabszolgája a német és francia iparnak, művészetnek, tudománynak.

Ezeket előre bocsajtva, megfog engedni Méltóságod, hogy mi méltányolni tudjuk azt, mikor nagybecsű figyelmét az országos segély kiosztásánál a magyar alföld népére méltóztatott fordítani. Ama földre, amelyen égető szükség magyar polgári osztályt, a magyar társadalmi életnek és műveltségnek alapjait erősíteni.

Mert mindaddig — míg nincs a magyar styl felépülve, nincs a ma-

gyar génusz megerősödve: minden, a művészetre szánt áldozat csak az idegen művészetek érdekeit szolgálják. Sőt nemcsak, hogy a nemzetiségeket sem nyerjük meg ezzel, hanem kinevetetik, hogy a parasztságot magyarságnak tartják a budapesti színházak izlése — es öngyilkosságot követünk el a magyar génusz ellen, amely Gambiruszokat szül.

Hát a karikalábú Széchenyi szobor — az Engel bűne, a Deák Ferenc összeroskadt alakja? Vagy olyannak képzelet Bécis meghódítójának, Mátyásnak alakját a néphit — mint az a hernyóoldalu lóra ültetett pózoló ritter — akin nincs semmi magyar?

Méltóságod igen sokat tehet e téren, e magyartalan áramlat megszüntetésére, amely magyar stylust, magyar művészetet hirdet üzletszerűleg és ha nem állítjuk meg utjában — úgy egy bábeli zűrzavar lesz belőle.

A magyar génusz ősforrása a magyar nép szívében van. Méltóságod bizonyosan époly fájdalommal látja, mint mi, hogy az ország összes színpadjain, műtermekben, zeneakadémiáin a magyarság elenyésző csekélységgel szerepel.

Lehet-e aztán várni azt, hogy legyen igazi magyar drámai művészet? mikor a magyar faj távol tartja magát a művésztől, még a műveltségtől is húzódozik, s urgyölöletében megmarad inkább parasztnak.

Pedig a magyar fajban rendkívüli tehetség van.

Méltóságod — ha ama megtisztelő szerencsében lenne részünk, hogy valamelyik diszeloadáson megtisztelné látogatásával előadásunkat — meggyőződnek arról, hogy a magyar ember született művész, mint az olasz. Merem állítani, hogy, ha az alföldi tiszamelléki magyar városok színmagyar népe felkarolja a magyar művészetet, — a magyar

színészek közt újra lesznek olyan fényes csillagok, mint Egressy, Tóth, Lendvay, Szerdahelyi.

Méltóságod nagybecsű támogatása folytán reméljük, hogy mi felkereshetjük majd a tiszamelléki szomszéd városokat is, — ahol nincs még színház — abból a célból, hogy ott fellépjünk s előadásaink által buzdítsuk őket is arra, hogy építsenek hajlékot, templomot a magyar művészetnek.

Nagy hatalom lenne az a magyarság kezében! A művészet nagyobb erő a szuronyoknál! Hellászt romjaiból az ébreszté fel... Az ezredéves magyar királyság egykori fényének visszaállításához sok épület követ hordozna a nemzet, ha lelkesitené fiait a magyar génusz.

Amikor ilyen nagyszabású terv lebeg szemünk előtt: Méltóságod mindenesetre helyeselni fogja azt is — hogy mi úgy véljük, miszerint a szinkőr építésénél arra törekedjünk: hogy minél nagyobb közönség beleférjen abba és minél olcsóbb helyárak legyenek abban.

Hiszen kézzelfogható dolog, hogy első feladat: olyan csinos és nagy szinkőrt építeni, hogy az közönséget csináljon. Olcsó helyárak mellett lehet 600 korona bevétel is kapni: kis színház mellett azonban felemelt helyárak mellett sem lehet 300 koronánál több bevételre számítani. Ezért óhajtuk mi, hogy földszinti ülőhelyek 1 koronánál ne legyenek magasabbak, mert akkor a színház valósággal bucsujáró hely lesz a magyar városokban. Ösmerem ezt a jó népet, s mondhatom, hogy sokkal több művészi érzék van benne mint az olaszban: s szereti a színházat — — ha olcsó lesz a belépő díj.

A mi célunk, hogy neveljünk belőlük színházi közönséget. Polgárosítsuk azt a derék népet, amelyet elparasztosított a tudatlanság és a nyomor.

erősen kinőtt volt. Ilyen esetben még a hozomány sem bírja őket mindig meghódítani. De úgy vélem, Mili néni ezt figyelembe sem vette. Pedig, mikor ő még fiatal leány volt, a hajadonok még kevesebb önállósággal és keresetképeséggel bírtak, mint ma, gyakran élénk vágygyal várták a kérőt, ki hajlandó lenne majd fejökre a várva várt fejkötőt helyezni.

Neki nem kellett fejkötő. S ha valaha kérője akadt (hozomány lett volna) bizonyára ezt tekintette a legkellemetlenebb embernek a sok közül, kik ajtaján kopogtattak. Mert elismert jósága, vidámsága, műveltsége és szelleme által vonzatva, bizony azon az ajtón sokan kopogtattak.

II.

Évek multak. Mili néni, kit én mindig öregnek ismertem, gyengülni kezdett. Falura ment hát lakni egy jó rokonhoz, kit nagyon szeretett. Ott épülést remélt.

Szivszorongva bocsátottam el. Ugy véltem, elviszi házamból az áldást és örömet. Kertjével felhagyott; virágait szétoztotta, mielőtt elment. Nekem adta a legszebbeket. Különösen egy erős fehér rózsafat, melyet igen kedvelt, — szánt nekem. At is ültettem kertembe és az ott mihamarabb megint dislett. Sohasem láttam annál szebb fehér rózsát.

Mili néni távozása nagy ürt hagyott hátra kicsiny családomban. Mindenütt hiányzott, de az esti órákban, midőn mint mindennapos látogató szeliden benyitott volna hozzánk kedélyes beszélgetésre, — éppen fájdalommal nélkülöztem.

Észendő mulva visszatért Mili néni. A légváltozás nem használt neki. Örömmel üdvözöllük a drága rokont. De a mindennapi látogatókká most mi lettünk nála. Ott találtuk őt olye könnyű karosszékekben, legtöbb esetben olvasva. — Szeretett jó könyveket olvasni és azok tartalmát megbeszélni. Gyakran láttunk tőle szegényes kinézésű halvány látogatókat távozni, kiket szívélyes melegséggel megajándékozva bucsuztatott el.

Mili néni ablaka most is csupa remek virág volt. Ugyan mit is csinált velök, hogy oly gyönyörűen nyilottak, mint senki másnak?

Igy éltünk még egy évig a jó Mili néniel, kinek szobáitól csak egy udvar választott el. Sokszor gyönyörködtünk vele a mind szebben fejlődő rózsafában. Azon májusban éppen tele volt hintve a sok könnyű fehér virággal, mely finom illatát a tavaszi légbe vegyítette...

Mili néni egy nap különösen gyengének érezte magát s kissé fázza ágyba fe-

küdt. Rosszat sejtettem, nem hagytam el őt.

Derült szemmel nézett a legsúlyosabb óra elé. Tiszta lelkét bűn nem nyomta, — számtalan jó tettet elfeledte. Neki oly könnyű volt a hazatérés! Szerénységében még arra sem gondolt, hogy minő fájó sebet ejt szívében távozása által.

Áldással és rövid imával szenderült el másnap este, hogy többé föl ne ébredjen. Szép lelke elszállt társai, az angyalok seregébe.

A temetés után elmentem a rózsafához, hogy elpanaszoljam néma bánatomat. Nagy csodálkozásomra virágai fonnyadtak, sőt lombja is különös beteges kinézésű volt. Minden gondom és ápolásom dacára rövid időn kiveszett... Nem élte túl Mili néni.

Es különös, — ha fehér rózsát látok, mindig ihlet fog el s angyalszárnyak suhogását vélem hallani.

A halottak napja körül, — elvesztett kedveseinkre a rendesnél többet gondolkunk. Én is többet foglalkozom e napokban a jó Mili néni emlékével s kertem most nem lévén, — a hála virágaiból, — melyek szívében nemes élete nyomán fakadnak, — iparkodom neki koszorút fenni.

Zelenkáné.

Építsünk népszínházakat az alföldi magyar nép számára, ahol a szegény munkások is meghallhassák a magyar művészet remekeit!

Méltóságodat, amidőn ismételtén hálás köszönetünket nyilvánítjuk, egyben legyen szabad értesíteni, hogy a csongrádi műkedvelő daloskör, hálája és tisztelete jeléül, minden tagjának egyhangú óhajtására nagy lelkesedéssel disztagjává választotta.

Adja Isten, hogy élőszóval is megköszönhessük Méltóságodnak hazafias ügyünk önzetlen és nemes támogatását...

Tisztelettel

legalázatosabb szolgája

dr. Hollós István.

UJDONSÁGOK.

Távozó tisztartó.

Körmöndy Zsigmond a felgyői uradalom derék tisztartója a f. hó 1-én nyugdíjba vonult, amennyiben 40 évig szolgált a legnagyobb hűséggel és önzetlenséggel a gróf Károlyi családot.

Mi, akik a nyugalomba vonult gazdasági tisztviselőt ismertük, nyugalomba vonulása felett nem térhetünk egyszerűen napirendre, mert kell, hogy egy olyan férfit, aki 40 évet töltött el a nélkül, hogy negyven év alatt magának anyagi előnyöket biztosított volna, kellőleg méltassunk.

Olyan férfi, mint Körmöndy Zsigmond volt ma már fehérróla számba megy. Mert ő nem azt a latin közmondást tartotta: «prima persona sum ego», vagyis az első személy én vagyok; hanem azt, hogy az első személy az, aki nekem kenyeret ad és én csak azután jövök.

Körmöndy Zsigmond, mint szegény intelligens ember jött a gróf Károlyi családdhoz és ma 40 év után szintén mint szegény ember vonul nyugalomba.

Körmöndy Zsigmond 40 éves szolgálata alatt igaz, hogy a gazdasági tisztviselőkként, mint a gazdasági cselédséggel kérelmetlen szigorral bánt, de azt nem a maga érdekében, nem saját anyagi érdekeinek előmozdításából tette; hanem ezáltal kenyéradójának, gróf Károlyi Sándornak érdekét szolgálta.

Midőn tehát mi sajnálattal vesszük tudomásul e derék tisztviselő nyugdíjba vonulását, egyúttal azt kívánjuk, hogy 40 éves fáradságos és tevékeny munkásságának gyümölcsét, a nyugalmas életet megelégedésben tölthesse el!

— **Halottak napja a temetőben.** Megható ünnepélyt rendezett a csongrádi ifjúság halottak napján a temetőben. A kegyelet adóját az 1848-49-iki szabadságharcban résztvevő honvédek sírjainál rótták le és végből boldogult Éder István 1848-49-iki honvéd őrnagy sírját keresték fel, hol elsősorban Porubszky József pápai kamarás plébános tartott remek beszédet, melyben méltatta a szabadság hősök érdemét. Azután Kovács Henrik áll. elemi iskolai tanító szavalt, majd R. Papp Miklós tartott hazafias beszédet. Draskovics Andor pedig szavalt. Az ünnepély kezdetén és végén az ifjúsági daloskör énekelt hazafias dalokat, helybeli első zenekar a Kosúthnótát játszotta. A Kápolna előtt Maksay Károly r. kath. segédlelkész tartott vallásos beszédet, melyben kifejtette, hogy a kegyelet lerovására nem elég a pompa melyet ilyenkor kifejtjen szoktak; hanem meg kell emlékezni a szükségben szenvedőkről is.

— **Halálozások.** Zelenka Pál ág. ev. püspök neje szül. Balogh Lenke a m. hó október 29-én Miskolcon 60 éves korában elhunyt. A boldogultban sógornőjét gyá-

szolja a helybeli áll. polg. leányiskola egyik kiváló tanítónője: özv. Zelenka Jánosné. Folyó hó 1-én pedig Szelhoffer Antalné hunyt el 73 éves korában. Áldás és béke poraikra!

— **Imre napja.** A f. hó 5-én d. e. községünk érdemes előjárósága Sóllya Gyula főjegyző vezetése mellett tisztelt Tasnády Imre főszolgabirónál, kit névnapja alkalmából üdvözöltek. Előbbi nap Sinkó Imre érdemes II-od bírónak házában is barátságos estély volt és ott számosan megjelentek. Fölkeresték még többet Cseuz Imre m. kir. állatorvost és Mászáros Imre áll. elemi isk. tanítót is névnapjuk alkalmából.

— **Rabbinus heigtatás.** Az izraelita hitközség által választott dr. Guttman Mihály rabbit a f. hó 1-én délután iktattak be nagy ünnepélyvel az izraelita templomban. Az új rabbinus igen rokonszenves művelt és tudományos férfiú, kibem nemcsak az izraelita hitközség nyert kiváló lelkeszt: hanem az intelligens közönség is jeles tagra tett szert.

— **Az új tanfelügyelő körlevele.** Scossa Dezső, vármegyénk új tanfelügyelője, hivatalának átvételét és működésének megkezdését a következő köriratban tudatta a vármegye elemi és polgári iskoláinak tanfelügyelőivel:

«A vallás és közoktatásügyi miniszter ur Ó méltósága a csongrádmegyei tanterületbe áthelyezni méltóztatván, kedves kötelezettséget teljesíték, amidőn Cimeddel közlöm, hogy hivatalom vezetését a mai napon átvettem. Egyben tisztelettel kérem a címet, hogy engem jóakarató támogatásában részesíteni sziveskedjék; mindenkor elsőrendű feladatommak tekintvén, hogy úgy az intézet, mint a tantestület érdekeit a legmelegebb rokonszenvvel szolgáljam s egyetértő együttműködéssel közremunkáljak a Cimed vezetésével álló intézetek felvirágoztatásán.»

Hasonló köriratot intézett az új tanfelügyelő a községi és városi előjáróságokhoz, ezek támogatását is kérésed.

— **Az új töltmivelési és kereskedelmi miniszterek.** Tallián Béla volt csongrádi főispánt az ország különböző vidékéről üdvözölték — csak Csongrádról senki. Hieromnyi kereskedelmi miniszter is az ország különböző vidékéről üdvözölték, csak éppen Csongrád nem. Hogy Tallián Béla az az ember, aki már régóta foglalkozik azzal az eszmével, miszerint a ruthén akció mintájára az alföldi magyarság szociális és gazdasági bajain is segítsen a kormány — azt ugylátszik nem méltatja a magyarság. Hieromnyiról pedig, hogy a Tisza-Duna csatorna megvalósításának legbüzsőbb harcosa: azt elfejtették már a magyarság kortesei. Nekünk Csongrád-aknak azonban nem szabad elfeledkeznünk s elvárjuk az iparos és kereskedő uraktól, hogy a városi előjáróságot kérjék fel egy rendkívüli közgyűlés egybehívására abból a célból, hogy a két magyar miniszert üdvözölje a város közönsége nevében.

— **Francianyelv tanítás.** Mint értesülünk özv. Zelenka Jánosné a helybeli áll. polg. leányiskola tevékeny tanárnője a francia nyelvtanból elméleti és gyakorlati órákat szándékozik adni igen mérsékelt díjért. Semmi sem lenne kívánatosabb, mintha a francia nyelvtani órákat mentül több leányiskolai növendék hallgatná, annál is inkább: mert a mai világban minden intelligens nőtől megkívánják, hogy a francia nyelvben kellő jártassággal bírjon. Valószínű tehát, hogy nemcsak az áll. polg. leányiskolai növendékek fognak beiratkozni a tanórákra: hanem még az elemi iskolai növendékek közül is néhányan.

— **Házi ipar című cikksorozatunk befejező része** technikai akadályok miatt e számból kimaradt. Jövő számban fogjuk hozni.

— **A csongrádi műkedvelő és daloskör** múlt vasárnap tartott alakuló közgyűlésén elnöknek Sövényházi Antal urat a helybeli áll. polg. leányiskola igazgatóját vá-

lasztotta meg. Ma délután fél 3 órakor újra tart a daloskör közgyűlést a folyó ügyek megbeszélésére. A dalkör belép az országos irodalmi szövetségbe s így a hangversenyek alkalmára reményük van egyes művészi erőket, az írói és művész világ kitűnőségei közül vendégül megnyerhetni. A műkedvelő és daloskör f. hó 20-ikán tartja első előadását — a kaszinó nagytermében. Molier egyik legjobb vígjátékát: A botcsinálta doktort adják elő. Decemberben a «Karácsonyi ének» januárban a «Betyár kendője» és «Tolonc» kerülnek színre.

Gondos anyák figyelmébe. A gyermekbetegségek ellen való legjobb védekezés az, ha gyermekeinket erőssé edzetté és a ragályos betegségekkel szemben ellentálló képessé tesszük. Az angol gyermek halandóság azért sokkal alacsonyabb mint a miénk, mert a fent elmondottakra ott kiváló gond fordítatik s nincs család, hol a gyermekek a hideg évszak alatt ne fogyasztanak a csukamáj-olajat, mert e szer az, mely óriási nagy táperejénél fogva kiváló eredményeket idéz elő. Igaz, hogy a gyermekek nem szívesen itgék be a szert, de mióta a Zoltán-féle csukamájolaj forgalomba jött, azóta minden kifogás el-esik s e kiváló szer elterjedése oly nagy, hogy kevés családnál hiányzik s minden gyógyszerárban kapható.

— **A csongrádi pályaudvar.** Lapunk múlt számában említettük a pályaudvar hiányait. Most egy vidéki borkereskedő panaszkodik nekünk, aki azt írja, hogy vett néhány hordó bort, s beakarta raktározni, feladni, de nem volt se kocsi, sem elegendő hely a pálya udvaron, s míg fel lehetett adni addig ő kénytelen volt ott őriztetni a hordóit éjjelenként, s itt töltötte idejét, holott sürgősen el kellett volna utaznia. És nemcsak ő járt így, de vele jöttek más borkereskedők akik hasonlóképp jártak. A vasútigazgatóságnak figyelmébe ajánljuk ezt az ügyet.

— **A hegyközség alakulása.** A községi előjáróság nagy munkát végeztetett: két hét alatt megcsináltatta az összes szőlőbirtokosok betűrendes névjegyzékét, annak kimutatásával, hogy kinek hol van szőlője és mily nagy területet foglal magában. Összesen van tehát 1906 szőlőbirtokos egyén. Most a járási főszolgabíró úr a birtokosokat és a kerületi borászati felügyelő urat megfogja hiyni alakuló gyűlésre. Az alakuló közgyűlésen aztán, ha a birtokarány szerint számított terület egyharmad részének gazdái amelletz yanak, hogy egyesüljenek, szervezkedjenek, ne hagyják magukat közprédára — akkor hiába tiltakozik a többség — a másik kétharmadrész: a hegyközség hivatalosan megvan alakítva. A gazdák közül többen már azt hangoztatják, hogy a hegyközség élére Tasnády Imre járási főszolgabíró, jegyzőnek pedig Tekulics Sándor urat választják meg. Mind ketten előkelő emberek, s egy fillér jutalom nélkül is képeseknek hisszük őket arra, hogy az összes szőlőbirtokosok és önmaguk ügyét is előmozdítsák. A csongrádi boroknak olyan piacot lehetne teremteni pár év alatt, — mint a hegyaljai boroknak. A kerületi borászati felügyelő Kecskeméti Géza úr, az üdvös mozgalomhoz levélben gratulált lapunknak.

— **A vasúti görbe út.** Azt mondják hogy hosszú a görbe út; az egyenes út a rövidebb. Azonban Csongrádon a vasúthoz éppen a leggörbébb út vezet. Pedig ezen lehetne ám segíteni oly módon, ha a lapát-utcát megnyitnák, és a Mihálovics Rókus kovács mester háza melletti kis utcaközt szintén kinyitnák a mögötti utcával, éppen a Dob-utcával. . . A város már kisajátítási jogot is nyert erre nézve, a Lapát-utca kibővítéséhez: mert ebből egy szép és legforgalmasabb utca lenne. Érdemes lenne annyit megtenni legalább, hogy az építkezéseknél ne adjon engedélyt a hatóság azoknak a házaknak, akik e tervnek elébe agarnak vágni. Mert hát bizony égető szükség van itt szabályozási

térképre. Vajjon az új mérnök, Kaszantzky Ferenc ur nem ajándékozna meg vele szülő városát, ha erre felkérnék. Én azt hiszem — szívesen megtenné, amennyire ösmerjük rendkívül szerénységét, önzetlenségét és ragaszkodását szeretetét szülő városa iránt.

— **Ismét tűz.** A f. hó 2-án 3 órakor Dudás Ferenc áll. elemi iskolai tanító háza gyuladt ki és egészen leégett. A tűz tovaterjedését azonban megakadályozták.

— **Tárcánk** folytatását a jövő számunkban közöljük.

— **Kocsi tűz.** F. hó 5-én Forgó János a tanyáján a kocsi megrakta herével, hogy azt reggel haza szállítsa, éjjel azonban meggyuladt és kocsi is leégett. Eddig nem lehetett a tűz keletkezését megállapítani.

Óvás tisztességtelen versenytől. Mint minden hírneves cégnek, a világhírű Singer Co. varrógép cégnek is sokat kell a versenyyel küzdenie, amely a nevezett cég hírnevét a «Singer» név kizsákmányolásával igyekszik tisztességtelen uton kihasználni. Ezen tényre szemben különös jelentőséggel bír, hogy rövidesen ez előtt a m. kir. kereskedelmi miniszter ur a nevezett cég által «javított Singer-varrógép» hirdetését végett egy versenycég ellen folyamatra tett iparkihágási ügyben ezt a hirdetést és ezt a jelölést megengedhetlennek és büntetendőnek jelentette ki, mert nem a Singer Co. gyárból eredő gyártmányoknak illetően megjelölése a Singer Co. által forgalomba hozott eredeti Singer-varrógépek hírének és forgalmának kárt okozhat. A vevőközönségnek azonban ez az eset ismét óvásul szolgálhat az ilyen tisztességtelen ajánlásokkal szembeni állásfoglalásra. Mindenki, aki eredeti Singer-varrógépet óhajt venni győződjék meg tehát saját érdekében és vásárolja azt a Singer Co. egyik üzletében, amilyen majdnem minden nagyobb városban van.

Hogyan lehet vénségig friss, jó egészségben maradni? Ezen problémával már nagyon sok tudós és orvos foglalkozott. Ismeretes, hogy a testi és lelki épség főtényezője a rendes gyomor. Az igazi szer, mely a beteg gyomrot egészségessé és erőteljessé teszi, melynek feltétlen gyógyerejű hatása az összes gyomorbajoknál kipróbáltatott, a valódi Brády-féle máriacelli gyomorcseppek. Aki csak egyszer is használta, az valószínű kincs gyanánt állandóan tartja házában. Utánzatoktól nagyon kell óvakodni és kérjen mindenki világosan Brády-féle máriacelli gyomorcseppeket.

— **A köszvény halála.** A számtalan szer között, mely csúsz és köszvényes bántalmak ellen ajánlatik, legjobbnak és felülmulthatatlannak bizonyult a törvényesen védett Halápi-féle «Restaurator», mert már rövid használat után a fájdalmat nemcsak enyhíti, hanem gyógyítja is, a nélkül, hogy nagy pénzből áldozatot igényelne, mivel egy tubus ára csak 1 korona 60 fillér. Határozottan megérdemli nevét, mert csodálatos rövid idő alatt a legsúlyosabb beteket teljesen restaurálja. Készítője Halápi Frigyes gyógyszerész az «Apostolokhoz» Budapesten József-körút 64. sz.

Állategészségügy. Állatnyésztőket érdekelhet, hogy az ideai londoni egészségügyi kiállításon dr. Dávid Viktor, eszéki gyógyszerész, «Antegrin» nevű háziállatok óv- és gyógypora általános nagy szenzációt keltett. Gyakorlatilag az «Antegrin» háziállatok belső bajainál nálunk is nagyszerűen bevált, állatorvosok és gazdák egyaránt dicsérik. Az «Antegrin»-t, mint stomachikumot és enhe laxánst, a horv.-szlav.-dalm. királyi kormány is nemrég engedélyezte és jóváhagyta, az országos vegytani intézet véleményezése alapján. Az «Antegrin» az egész monarchiában törvényesen van védve.

Egészséges gyomor. mindenekelőtt rendszeres erőteljes emésztés szükséges. Sajnos éppen ez irányban azonban sokszor vétkeskedés így támad: a gyomorrontás, étvágytalanság, székrekedés, álmatlanság, főfájás, kólika, vérszegénység stb. Ne mulasztassa el tehát senki jó és hathatós óvószert használni, mely úgy a gyomort, mint az egész emberi szervezetet erősíti, gyógyítja és jó egészségben tartja. Ilyen szer egyedül csak a valódi Brády-féle Máriacelli gyomorcseppek, évtizedek óta kipróbált zamatos ízű, biztos hatású házi gyógyszer az összes gyomorbajoknál. Úvege 80 fillér a gyógyszerárakban. Utánzatoktól óvakodjunk.

Felelős szerkesztő: **Éder János.**

Társ-szerkesztő: **Holló Adolf.**

Kiadólapfajtájados: **Weisz Márk.**

Egyetlen
politikai tanügyi lap mely a 10,500 korona politikai kauciót is letette, a

NEMZETI ISKOLA

Szerkesztő:

Főmunkatárs:

Földes Géza. Benedek Elek.

Tíz év óta áll ez a lap a magyar tanárok, tanítók, tanítónők és kisdédvők szolgálatában s ez alatt közönségének szívével összefonódott egészen.

Bátor szókimondás, erős, fajszeretlet, a függetlensége fel és lefelé s teljesen megbízható diskreciója kedvelte így meg ezt a lapot. S hogy ez ilyen is marad, erre elég biztosíték a szerkesztők mulja és egyini jelleme.

A Nemzeti iskola tizenkét oldal terjedelemmel megjelenik minden szombatban s az

előfizetése:

egész évre 12 K

félre 6 „

negyedévre 3 „

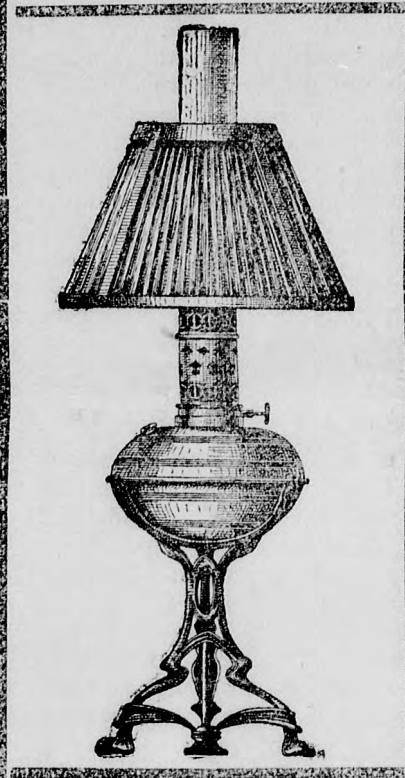
Előfizetéseket elfogad a

NEMZETI ISKOLA kiadóhivatala,

Budapest, VII. Rottenbiller-ut, 5/a.

AUERFÉNY.

Magyar Gázizzófény Részvénytársaság
— Welsbachi dr. Auer Károly szabadalma —
Budapesten, VI., Váci-körút 3. szám.

Árjegyzék, esetleg költségvetés kivanatra ingyen és bérmentve.

A társaság gyártmányai:

Auer-féle szesz- (spiritusz) lámpák.

Auer-féle szab. izzótestek és Auer-lámpák gázvilágításhoz.

Gáz-, villany- és szesz (spiritusz) csillárok, falikarok, utcai lámpák, egyszerű és diszes kivitelben.

Spiritusz főző-, fűtő- és vízhevíto készülékek.

A szesz-világítás berendezése igen egyszerű oly helyiségekben, hol sem gáz, sem villany nem áll rendelkezésre.

A társaság elvállalja nagyobb épületek, kastélyok, vendéglők, pályaudvarok és fürdőhelyek szeszvilágítási berendezését.

A szeszvilágítás berendezésénél a meglévő petróleumlámpák fémtartályai, csekély átalakítási költségekkel, legnyilvánosabban felhasználhatók.

Clayton & Shuttleworth
mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 63. sz.
által a legújanyosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzszőlőgép-készletek
szőlő- és szőlő-ékezők, földmunkák, tisztító-rosták, aratógépek, szénnyújtók, boronák

Columbia-Drill
legjobb sorvetőgépek, szeszkavágók, rézpavagók, kukorica-morzsolók, daráló, őrlő-malmok, egytetemes acél-ekék.

2- és 3-vasú eltek és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kérésre ingyen és bérmentve küldetnek.

Lincoln: törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és csőgép-gyára.

Hirdetések

jutányosan felvételnek

lapunk kiadóhivatalában.

A Pesti Napló karácsonyi ajándéka.

VÖRÖSMARTY ALBUM

A Pesti Napló, amely eddig az *Ember tragédiáját*, *Arany János balladait* Zichy Mihály illusztrációival, Katona József *Bánk bánját*, a *Himfy-Albumot*, a *Költők-Albumát*, tavaly a remek kivitelű *Zichy-Albumot*, stb. adta olvasóinak a könyvpiacra általános felülnést keltő kiállításban, az idén eddigi kiadványait felülmúló fénytel és pompával, *aranyvásznon kemény kötésben* a

Vörösmarty-Albumot

fogja olvasóinak karácsonyajándékkul adni.

A *Vörösmarty-Album*, a Zichy-Albumnál is díszesebb kiállításban nagy kvart alakban fog megjelenni. Magában foglalja a költő életrajzát, *Csongor és Tündét*, *Vörösmarty*nak e kedves drámai költeményét, a *Szótatót*, a *Vén cigányt*, *Szép Ilonkát* és *Vörösmarty*nak legkiválóbb költői alkotásait, kiváló művészek eredeti festményeivel és rajzaival. 20 műmellékletben és számos szövegbe nyomott képpel és illusztrációival. A *Vörösmarty-Album* műmellékleteit a legjelesebb magyar festőművészek készítik. Mindannyiuk élén ott van *Székelly Bertalan*, a legnagyobb magyar történelmi festő, aki a *Toldi* című költeményt illusztrálja. Kortársa és barátja *Madarász Viktor*, a *Salamon* című költeményhez készít festményt. A két nagy történelmi festőhöz a következő elsőrendű magyar művészek sorakoznak: *Bihari Sándor*, *Fényes Adolf*, *Ferenczy Károly*, *Kémény Jenő*, *Kernstock Károly*, *Krenner (Tardos) V.*, *Magyar Mannheimer Gusztáv*, *Nagy Sándor*, *Radóné Hirsch Nelli*. Ezenkívül számos kisebb illusztráció díszíti majd a *Vörösmarty-Albumot*, amelyek egész sor kiváló magyar festő művészetét fogják a *Vörösmarty-Album* keretében bemutatni. A valóban remek kivitelű műlapoknak egy része gyönyörű színnyomású lesz, amilyen addig alig jelent meg magyar disztribúción. A *Vörösmarty-Albumot* megszerezhetik mindazok, akik a Pesti Naplóra.

1. Egyszerre egy egész évre előfizetnek,
2. akik félévre fizetnek elő és kötelezettséget vállalnak, hogy egy további félévén át előfizetőnk lesznek,
3. akik egy negyedévre fizetnek elő és további háromnegyed éven át való előfizetésre kötelezettséget vállalnak, azok a második évnegyedre szóló előfizetés beszoigáltatása után kapják meg a *Vörösmarty-Albumot*,
4. akik havonta fizetnek elő és egy egész évi előfizetésre kötelezettséget vállalnak, azok a hatodik havi előfizetés beküldése után fogják megkapni a *Vörösmarty-Albumot*.

Azon új előfizetőink, akik a Zichy Mihály albumot, az 1903. évre szóló előfizetés alapján, mint előlegezett ajándékot bírák, azok a *Vörösmarty Mihály albumot* csak úgy kapják meg, ha egy további egész évre előfizetnek, illetve ha jelen négy pontban felsorolt előfizetési feltételek egyikének eleget tesznek.

A Pesti Napló előfizetési ára: Egész évre 28 kor.; félévre 14 kor.; negyedévre 7 kor.; egy hóra 2 kor. 40 fillér. Előfizetni minden hó 1-től és 15-től lehet.

A „Pesti Napló” kiadóhivatala.

Köhögésben szenvedők próbálják a csillapító és kellemes ízű

KAISER-féle

mell-bonbont.

2740 közjegyzői okirat, amely arról tanúskodik, hogy biztos gyógyulása a **köhögés, rekedtség, hurut és elnyálkásodásnak.**

Amit helyette kínálnak utasítsuk vissza.
Egy csomag ára 20 és 40 fillér.
Kapható Ungváry József és Wiesner Lajos gyógyszerészeknél Csongrádon.

Egészséget a betegnek, erőt a gyengének!

Jurisics Miklós felszabadított a török járom alól és Jurisics Péter gyógyszerész Pakrácon megszabadítja a betegségtől kitűnően ható szereit által.

A Jurisics-féle Pakráci cseppek oly csodaszerű balsam, melynek egy házban sem volna szabad hiányozni, mert a Jurisics-féle Pakráci cseppek oly előnnyel bírnak, hogy minden baj ellen használhatók és mindig csodaszerű hatással van. A Jurisics-féle Pakráci cseppek legbiztosabban gyógyítják a gyomorbajt és székrekedést, gyomorgörgetést, rendetlen székürülést, étvágytalanságot, aranyeres bántalmakat és ezzel kapcsolatos fejfájást, gyomorégést, felbűffogést, sápkórt, szédülést és mindenfajta gyomorkatarást, de a leglényesebb sikerrel alkalmaztatik külsőleg is, nevezetesen dagadt, égési sebek, szaggatás és köszvényes bántalmaknál, mert ahol semmiféle szer nem használható, ott a Jurisics-féle Pakráci cseppek már rövid használat után nemcsak enyhítést, de gyógyulást hozott. Ezt számtalan hála-

nyilatkozat minden országból bizonyítja.

A Jurisics-féle Pakráci cseppek megrendelhetők közvetlenül
JURISICS PÉTER gyógyszerésztől PAKRÁCON 402. sz.

Árak használati utasítással, láda és postaköltséggel:
12 üveg kor. 5.— | 36 üveg kor. 12.40 | Minden 12 üveg után egy üveg
24 » » 8.60 | 48 » » 16.— | Pakráci cseppek ráadásul ingyen.
Köhögés, tüdőfájás, torokbaj, rekedtség, nehéz lélegzés, oldalnyílás
influenza és hurut ellen felülmulthatatlan szer

a Jurisics-féle Szlavoniai növénynedv.

Ára 2 üveg kor. 3.40, 4 üveg kor. 5.80, 6 üveg kor. 8.20.

Hideglelés és láz ellen ki-tűnő szer a „Febri Fugo” mely rendkívül gyorsan és biztosan hat. — Ára: 2 üveg kor. 4.20, 4 üveg kor. 7.—, 6 üveg kor. 10.—

Szlavoniai növénynedvből és „Febri Fugo”-ból két üvegnél kevesebbet nem lehet rendelni. Ezek rendelésénél is egy üveg Pakráci cseppeket ingyen kapunk.

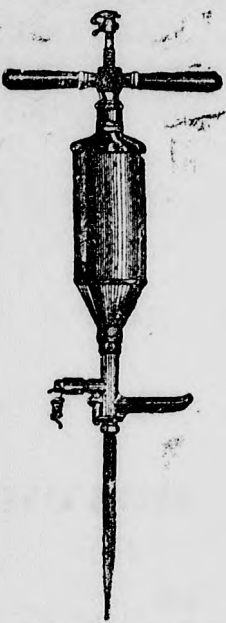
Jelszavam: Egészséget a betegnek, erőt a gyengének.

Főraktár Budapestben:

Török József gyógytárában Király-utca 12.

Vidmarics Péter magyarázza a Pakráci cseppek csodaszerű hatását.

A szénkénegezési idényre!

Legpotosabban adagoló, legegyszerűbb szerkezetű és legtartósabb

szénkénegefeszkendő az

„EGYSZRŰSÉG”

Kosinszky Viktor igazgató szabadalmazott szénkénegefeszkendője.

Kizárólagos gyártása és eladása:

Schottola Ernő

cégnél

Budapest, Andrassy-út 2.

A szénkénegefeszkendők ellenőrzésére szolgáló mérőhenger ugyanitt kapható. — Bő ismertető leírást és utasítást a gyéritő eljáráshoz ingyen és bérmentve küldöm meg.

Csuz, köszvény (rheuma)

Használat előtt.

szaggatás, derék- és hátfájás, valamint mindennemű izületi bajok ellen legbiztosabb szer a törvényesen védett HALÁPI-féle

RESTAURATOR

mely rövid használat után a fájdalmat nemcsak enyhíti, de sikeresen gyógyítja.

Számos orvostanár által kipróbálva és ajánlva.

Egy tubus ára 1 kor. 60 fill.

Egyedüli raktár:

„APOSTOL” gyógyszer-tár

Budapest, VIII. József-körút 64.

Éveken át szenvedtem rheumatikus bántalmakban. Semmiféle gyógyszer, sem fürdő nem használt. Az Ön Restaurator kenőcsének köszönhetem egyedül gyógyulásomat. Fogadja ezért hálás köszönetemet és abbéli ígéretet, hogy mindenkinek, ki hasonló betegségben szenved, a legmelegebben fogom ajánlani.

Budapest, 1903. szept. 10.

Munkácsi József

Hernád-utca 30.

Használat után.

SZ-T-A-N-N-A

Maláta-likőr a legjobb és legegészségesebb üdítő ital, kellemes ízű és zamatú. Egy palack 2 kor. 30 fill.

Maláta-keserű kiváló gyomorerősítő, turistáknak és vadászoknak kedvenc és nélkülözhetetlen itala. Egy palack 2 kor. 30 fill.

Maláta-brandy elsőrendű erősítő férfi-ital. Egy palack 3 kor. 75 fill., 2.—kor., —95 fill.

Maláta-rum tiszta jamaikai rummal van készítve, teához a legjobb rum. Egy palack 2.30, 2.10, 1.80 kor.

Maláta-cakes kitűnő táp- és teasütemény, elsőrendű tanárok és orvosok ajánlják. Nagy doboz 2.—kor., kis doboz 50 f.

Fenti készítmények mind tiszta malátából készülnek, kitűnő minőségűek, élvezetük kellemes és hatásban fölülmulnak minden ily nemű gyártmányt. Kapható csakis eredeti csomagolásban **Csongrádon a Csongrádi Fogyasztási és Értékesítő szövetkezetben.**

Éljen!

Egger mellpasztillái,
az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.
Próba doboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:
„NÁDOR” GYÓGYSZERTÁR
Budapest, VI., Váci-körút 17.

Oh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Kapható Csongrádon: Weisner Lajos, Ungváry József és Vladár Sándor gyógyszerárában.

Férjem uram sem ellenzi!

Dr. David Gyula, észéki gyógyszer szériájának használatát. Széplő és más arczfoltok ellen Eszéki pomádéja ára 10 K. 1.00, 2.20, mákecs arczfoltoknál az erősebb hatású Pomádour-pasztám kőbeárja K. 8 és 5. Arczcsontok fekete pont alakú mitesszerek egyedüli megszüntetője a juvenil, ára K. 1 és 2. Bármelyik szem kezelésére előtt csak a beteg gon különbe porszappannal kell mosdani K. 1, 2, 3. Orvosi szerek szinte ifjító hatással az őszkorúknak, próbáruv K. 2, 4 és 8.

ANTEGRIN, Háziállatok óv- és gyógypora. Minden gonddal és kérdésközlés nélkül, hogy mi volna az, csakis Antegrin! hely, a mint bágyadtak, mindent beadni. Egyszeri adag alig keul 3 krajczárba, melyvel nagy kárt elhárítanak azok, a kik óvszerképen és étvágygerjesztőül hébe-korba adva hizlaláskor is mindig már előre megrendelik, például 100 darab sertés közt a dögt megsejntetni 10—15—20 kilogramm szükséges. Egy tekeres ára K. 2, mely elég 2 süldő megmentésére. Egy kilogramm ára K. 4. Két és fél kilogrammot tíz sertésre csomagolással K. 10.32 íért már bérmentve is küldöm. Öt kilogram 20 K. helyett K. 10; de 10 kilogram csak K. 34. Kaphatók posta v. vasúton utánvétellel küldve, csakis **Dr. David Viktor.**

Törv. véde. Gyógyszerész-tudor, a m. kir. természettudományi társulat rendes tagja. Széket István király gyógyszerárában, ESZÉK, 1903.

Kiváló szerencse Töröknél!

Felülmulhatatlanul

kedvez főarudánknak a szerencse. Rövid idő alatt 12 millió korona nyeresimélynél többent fizettünk nagybecsült vevőinknek; csak a legutóbbi 5 hónapban a 3 legnagyobb nyeresimélynét és pedig:

a **605.000** koronás nagy jutalmat az 57080. sz. sorsjegyre
a **100.000** „ főnyeresimélynét a 74366. „ „
a **90.000** „ „ a 109880. „ „

és ezeken kívül még egyéb sok nagy nyeresimélynét.

Ajánljuk ennél fogva, hogy a világ legesélydúsabb osztálysorsjátékában vegyen részt. — A most következő magy. kir. szabadalmazott 13. osztálysorsjátékban újból

110.000 sorsjegyre 55.000 pénznyeresimélynét
jut és összesen egy hatalmas összeget,

14 millió 459.000 koronát

sorsolnak ki rövid 5 hónap alatt.

A legnagyobb nyeresimélynét a legszerencsésebb esetben 1.000.000 korona.

Továbbá 1 jutalom **600.000**, 1 nyeresimélynét **400.000**, 1 a **200.000**, 2 a **100.000**, 1 a **90.000**, 2 a **80.000**, 1 a **70.000**, 2 a **60.000**, 1 a **50.000**, 1 a **40.000**, 5 a **30.000**, 3 a **25.000**, 8 a **20.000**, 8 a **15.000**, 36 a **10.000** korona és még sok egyéb; összesen **55.000** nyeresimélynét és jutalom **14.459.000** korona összegben.

Az I. osztályú sorsjegyek tervszerű árai:

1/8 eredeti sorsjegy frt —.75 vagy kor. 1.50; 1/4 eredeti sorsjegy frt 1.50 vagy kor. 3.—
1/2 „ „ „ 3.— „ „ 6.—; 1/1 „ „ „ 6.— „ „ 12.—

A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében küldjük.

Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk

f. évi november hó 19-ig

bizalommal hozzánk beküldeni, miután a **huzás e napon kezdődik.**

TÖRÖK A. ÉS TÁRSA

bankháza Budapest.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főarudánk osztálysorsjáték üzletei:

Központ: **Teréz-körút 46/a.** I. fiók: **Váci-körút 4/a.**
II. fiók: **Muzeum-körút 11/a.** III. fiók: **Erzsébet-körút 56/a.**

Rendelőlevél levagandó. **Török A. és Társa bankháza Budapest.**

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel küldeni.

Az összeget korona összegben { utánvételre kérem postautalvánnyal küldöm mellékelem bankjegyekben (bélyegeken). } A nem tetsző töröndő.

Pontos cím:

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

<p>Szerkesztőség: Weisz Márk könyvkereskedése, hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. Kéziratok nem adatnak vissza.</p>	<p>Előfizetési díj: Egész évre 8 kor. Fél évre 4 kor. Negyed évre 2 kor. Egyes szám ára 16 fillér. Megjelen minden vasárnap reggel.</p>	<p>Kiadóhivatal: Weisz Márk könyvkereskedése, hová az előfizetési és hirdetési díjak küldendők. Nyiltér petit sora 60 fillér.</p>
---	---	---

Házi ipar.

(A gazdasági háziipar fejlesztése céljából szükséges intézkedések tervezete).

Az értékesítésnél kiváló szerepet vannak hivatva játszani a mintaraktarak.

Minden nagyobb kereskedelmi gócponton ugyanis önállóan, vagy más, hasonló intézményekkel kapcsolatban mintaraktarak létesítenek, amelyekben összegyűjtve lesznek első sorban az ottani vidéken készült házi ipar cikkek, összegyűjtetnek továbbá az egész országból mindazok a házi ipar cikkek is, a melyek a nagyközönség fogyasztására számíthatnak.

Ezen cikkek mellett ki lesz tűntetve, hogy mely községben termeltetnek, mily mennyiségben és árban és kiknél rendelhetők meg. Ezen mintaraktarak megrendeléseket is közvetítenek.

A házi ipar fellendülését nagyon hátráltatja, hogy a termelő kész munkájának árát azonnal akarja.

Nálunk azonban a kereskedők legnagyobb részét csak hitelre vásárolnak, már pedig a házi ipar termelő hitelt nem nyújthat, hiszen

úgyszólván napról-napra él, így soká nem várhat készítményeinek árára, különösen ha nyers anyagot is készpénzért kell vásárolnia.

A kereskedő így tehát nem lesz a hazai házi ipart termelő megrendelője, hanem megy a külföldre, hol bőséges hitelt élvez aránylag hosszú időre.

E baj elhárítása egyik leglényegesebb feltétele a házi ipar fejlesztésének.

Míg ezen akadály elhárítva nem lesz, addig a házi ipari foglalkozásánál nagyobb arányu fejlesztés alig képzelhető.

Hiszen a készült szálló-, gyümölcs-szállító kosarak pl. csak a jövő nyáron és ősszel kerülnek forgalomba.

Már pedig a házi iparral szegény emberek foglalkoznak. Ezek pedig nem igen várhatnak az értékesítésig munkadíjukkal, s a nyers anyagra fordított költségeik megtérítésére.

Külön állva tehát a gazdasági házi iparral foglalkozók, sem termelni, sem értékesíteni nem tudnak eredménynyel.

A jövedelmező termelés és értékesítésnek a körülményekhez képest több útja van.

El lehet érni szövetkezés, megfelelő tőkével bíró vállalkozó, vagy a községek által szervezett és felügyelt munkatelepek által.

Mindenesetre, hol a szövetkezésnek megvan a feltétele, ez a legcélravezetőbb.

Szövetkezés után van pénzforrás nyers anyagnak nagyobb mennyiségű, és így olcsóbb beszerzésére, jobb kézi gépekkel való berendezkedésre, megvan adva a mód egyöntetű, tömeges termelésre s tömeges áruknál kedvezőbb értékesítésre rendelkezésre áll olcsó hitel munkadíj-előlegre, sőt az értékesítésnél a kereskedőnek nyújtandó hitelre is.

A szövetkezet megrendeléseket és vállalatokat szerez tagjainak; felkeresi a piacokat, segínyt nyújt anyagbeszerzésre oly egyéneknek, kik versenyképes árukat tudnak előállítani, de tömeges termelésre ez ideig tőke hiánya miatt képtelenek voltak.

A szövetkezettel biztosítva van a termelés és az értékesítés, megvan

T Á R C A.

Örvények.

— Eredeti regény a budapesti életből. —

89

Irtá: Négyusz.

A feldult rablófészek.

Látták Lándorék, hogy az előttük haladó kocsi a legkacsaringósabb utakat járja, észrevették, hogy céltalanul bolyongnak és kisütötték azt is, hogy bizonyára még korainak látják az időt a rendeltetési helynél való megálláshoz.

Igy érkeztek el a «Vörös Elefánt»-hoz, melyet a két rendőr ősmert és itt már szinte bizonyosra vették, hogy tényleg valami sötét bűnről fogják lerántani a leplet. Aztán hallották a kocsis fűtyét a sötétben és a válaszfűtyőket is.

Lándor Tódornak vacogott a foga, mert ő még nem vett részt ilyen kalandokban. A rendőrök is megtettek mindenféle előkészületet.

Aztán egyszerre ők is meghallják az elfojtott kiáltást.

Miután közben ők is kiszálltak a kocsiból és valami rejtett helyre állították a kocsit és ők is a bokrok mögé bujtak, látták homályosan, amint viszik az áldozatot.

A rendőrök teljesen tisztában voltak a helyzettel. Tényleg nőrablásról, erőszakoskodásról s egy csomó csirkefogó, közveszélyes ember elfogásáról volt szó.

Alig, hogy eltűntek az alakok, már nyomon követték Lándorék.

Mire Tódor a két rendőrrel betért a korcsmába, már nyoma veszett a lánynak. Elhelyezték már a sötét zugban.

Kerekes uram meghökkenett egy kisé, amint a két rendőrt és Lándort, akit dektívnek nézett, megpillantotta. A «vendégek» meg mindenfelé pislogva egerutat kerestek.

Illedelmesen köszönt nekik, majd megkérdezte tőlük, hogy mit parancsolnak.

Az egyik rendőr válaszol:

— Parancsolni, egyelőre nem parancsolunk semmit, hanem tudni akarjuk, hogy hová lett az a lány, akit most, ebben a minútában két ember behurcolt.

— Tévednek! — jegyzé meg mosolyogva a gazda, — tévednek, talán tévutra vezették önöket.

— Ne okoskodjék, Kerekes gazda, jobb előbb, mint később az igazságot megmondani.

Nem ősmerte az a minden zsirral kent korcsmáros, aki azt hitte, hogy olyan hamar hallgatna a szép szóra. Dehogy adta volna be oly gyorsan a derekát.

— Honnan tudják, tisztelt uraim, hogy

ide lányt hoztak volna? — Különben ha tetszik, szétnézhetnek.

— Hasztalan volt minden kutatás, nem találták meg sehohse a leányt. Lándor kétségbe volt esve és már nagyon türelmetlenkedett.

— Akármit is beszél, korcsmáros, a lánynak itt kell lenni! — szólt kissé erősebb hangon az egyik rendőr.

— De uraim...

— Halgasson most már, elő a lánnyal és az emberekkel. Különben baj lesz. Addig ezeket a firmákat is összekötözzük és így járhat maga is.

Már hülyedezett a korcsmáros, mert még annyira még se volt soha, hogy összekötözéssel fenyegették volna, holott már elég gyakran tartottak nála razzsiát.

Közben a négy züllött alakot összekötötték, nagy erőfeszítés mellett. Váltig szabadkoztak, de nem használt semmit.

— Hát most egy-kettő, Kerekes, végezzünk! Vagy-vagy! Nem tréfa, jól gondolja meg, mert ha egyszer magunkkal visszük és erősítgetjük, hogy ide erőszakkal behurcolni láttunk egy lányt, akkor néhány esztendő vár magára.

Ez használt. Levezette őket a folyosón és még idejekorán érkeztek oda.

— Segítség! Segítség! hangzottak Olga segélykiáltásai.

Lándor ujjongott és rémüldözött.

Ferencz József keserűviz

az egyedül elismert kellemes ízű természetes
— hashasztor —

Lapunk mai száma 6 oldalra terjed.

a kellő ellenőrzés és szervezés a központi hitelszövetkezet által, mely működési körébe ezen szövetkezetek létesítését is felvette.

De számíthat az ilyen szövetkezet a földművelésügyi miniszter halhatós anyagi és erkölcsi támogatására is.

De támogatást nyújt ily irányban a földművelésügyi kormány józan, törekvő munkásoknak is, kik a házi ipar valamely ágát üzik s a kik akarnak és tudnak is dolgozni s ehhez nálunk csakis az anyagi alap hiányzik.

Ebben a támogatásban természetesen nem kalandos vállalkozások részesülnek, hanem ellenkezőleg csakis azon munkások, kiknek gazdasági házi ipari tevékenységét támogatni közérdekből is indokolt.

Hol szövetkezetek nincsenek s ilyenek alakításához az alapfeltételek hiányoznak, ott magánvállalkozók teladata lenne a gazdasági házi ipar fellendítése,

Ez mindenesetre olyan üzletág, mely szépen kamatoztatja a befektetett tőkét és tisztességes nyereséggel jutalmazza a vállalkozó fáradozását.

A vállalkozó osztaná ki a nyers anyagot, venné át rögtön fizetve a készült cikkek, saját raktárába helyezné el és ő állana összekötetésben azon kereskedőkkel, kiknek hitelt nyújthat és a kik az illető cikkek minden fogyasztó piacon terjesztik és árulják.

A közvetítő vállalkozó mint bizonyos házi ipari ág főmozgató ereje, az illető iparágak fejlesztésére is befolyást gyakorolhat.

A piacon nagy keresletnek örvendő mintákat beszerez, ezek készítését meghonosítja.

A vállalkozó saját üzleti érdekében is meg kell, hogy figyelje a szükséglet és fogyasztási igényeket és ezen alapon fogja a házi ipari

cikket megrendelni és forgalomba hozni.

Megbízható vállalkozó, kiblen megvan a biztosíték arra, hogy tisztességes üzleti nyereség mellett azon célt szolgálja, hogy vállalkozásával a munkásoknak foglalkozást s ezáltal, tisztességes keresetet nyújtson, bizonyos feltételek mellett szintén számíthat a földművelésügyi kormány támogatására.

A földművelésügyi miniszternek a gazdasági házi ipar fejlesztése terén kifejtendő tevékenysége azonban csak úgy sikerülhet, ha az erre hivatott tényezők igaz odaadással támogatják működését.

Gazdasági egyesületek és gazdakörök vármegyei iparfejlesztő bizottságok, ipar és kereskedelmi kamarák, melyek e téren már ez ideig is számottevő munkát végeztek karöltve a nagy- és középbirtokosokkal, kik hivatásszerű vezetői a gazdasági munkásnépnek, tegyék megfontolás tárgyává a fentiek s ha ezen módok mellett, vagy az ottani viszonyok által követett más utakon a gazdasági házi ipar meghonosítása, fejlesztése lehetséges, indítsák meg a mozgalmat.

A földművelésügyi ministerium készséggel fog sietni minden olyan mozgalmat támogatni, mely hivatva van a gazdasági munkásnépnek mellékfoglalkozást és ennek útján keresetet nyújtani.

(Vége.)

A szőlősgazdákhöz.

Lapunk régóta harcol a csongrádi borok érdekében. Amióta a szegedi borászati felügyelőséget feloszlatta a kormány, azóta a kecskeméti borászati felügyelőség hatásköre alá tartozik Csongrád s nagy örömünkre szolgál az, hogy ez az illetékes hatóság arról értesít bennünket, hogy érdeklő figyelem-

Majd elszomorkodott a lány, aggódott szülei miatt, akik talán már jelentést is tettek a rendőrségen eltűnte miatt. Ki tudja, mennyire sir édes anyja, aki amugy is gyenge, törődött, beteges asszony. A lány mindinkább elkomorodott, alig várta, hogy hazaérjen. Mihelyt kinyitották Olgaéknál a kaput, Tódortól érzékeny bucsut vett, egy utolsó csókot nyomott ajkára és beszökött. De aztán hirtelen visszafordult a házmesterhez, aki megkérdezte, mit csinálnak szülei?

A házmester megmondta, hogy két izben is elmentek kapuzárás után, az anyja sirt, lányát siratta, kit elveszettek hitt. Most fenn vannak. Meggyorsított léptekkel haladt föl a lépcsőn. Szülei még ébren voltak.

Leirhatatlan az a jelenet, mely ezután következett. Az anyának patakzottak a könnyei és hosszú ideig átölelve tartotta Olgát. Az apa meg meghatottságában alig juthatott szóhoz.

A lány boldogan csüngött szülei nyakán. Majd elmesélte nagyjában a történeteket és valamennyien áradó szavakkal dicsérték azt a jóra való, derék, önfeláldozó ifjút, Lándor Tódort, ki ha nincs jelen e ravasz módon kieszt szöktetésnél, menthetetlenül elveszt volna a lány, prédája lett volna egy lelketlen gazember állatias ösztönének.

(Folyt. köv.)

mel kíséri agitációnkat, sőt csatlakozik hozzánk. Az érdekes levél így hangzik:

M. Kir. Vincellér-Isk. Igazg. Kecskemét-Miklós-Telep.
1638. sz. 1903.

Tekintetes Szerkesztőség!

Nagy figyelemmel kísérem a csongrádi gazdák mozgalmát, hegyközség alakítása iránt s nagy örömmel ragadom meg az alkalmat, hogy a csongrádi szőlős gazdák között a hegyközséggé, illetve pince szövetkezetté alakulás tervét megvalósítani segítsem.

A megalakulásnak országszerte az a legnagyobb akadálya, hogy a szőlős gazdák úgy a hegyközséget mint a pince szövetkezetet valami nagy szabású, bonyolult és kiváltképen költséges szervezetnek képzelik z ezért elijednek tőle. Pedig ez csak, képzelődés, mert úgy a hegyközséget valamint a pinceszövetkezetet is tetszés szerinti szűk keretben és ugyszólván költségmentesen is meg lehet alakítani.

Például van hegyközség, mely csupán a közös őrzést és a rend fenntartását eszközli, míg máshol a tagok kivételére ezen felül a szőlőműveléshez szükséges eszközök, anyagok (karó, rézgálic, permetező gép, trágya stb.) közös, olcsó beszerzését a csemege szőlő és gyümölcs értékesítését stb. is teljesíti.

A pinceszövetkezet megalakítása még egyszerűbb, mert egészen kis keretben, néhány szőlőbirtokossal is létesíthető, mint az a Gyöngyösvisontai pinceszövetkezet példájából átlátszóvá válik.

Ezen szövetkezet az első évben összesen 7 taggal birt. kik egymással részint rokoni, részint baráti jó viszonyban állottak s elhatározták, hogy mustjukat a Babt-féle klosterneuburgi must mérővel cukortartalomra megméri, azután összekeverik s az így minőségűvé alakított több száz hl. mustot hirdetés útján egy tömegben értékesítik s a jövedelmet a cukorfokok arányában testvériesen megosztják. Ez nekik oly szépen sikerült, hogy mindjárt előszörre 3—5 koronával nagyobb árt érték el mint szomszédjaik. Második évben a tagok száma már meg háromszorozódott s azóta is évről-évre szaporodik úgy, hogy ma már termésöket nem must, hanem ó bor alakjában értékesítik, s évről-évre nagyobbodó forgalmat és jövedelmet mutathatnak fel.

Ugyanis majd minden vendéglős szívesebben venne a termelőtől bort, ha azt teljesen egyenlő minőségben egy helyen kapná, de pincéről-pincére mászkálni s az eltérő ízű borokat így apránként összeszedgetni sem kedve sem ideje nincsen. Az ilyen vevő a szövetkezeti egy nemű borért szívesen fizet pár koronával többet mert itt a vétellel egy óra alatt készen van s azonfelül a minőség hamisítatlan voltáért is nagyobb biztosítékot talál, mint egyes ismeretlen termelőkkel szemben.

Nagyon helyes, hogy a járási főszolgabíró urat óhajtják a hegyközség elnökévé megválasztani.

Főszolgabíró ur az elnöki tisztet bizvást elvállalhatja.

Kiváló tisztelettel
Kecskeméthy Géza,
kir. szől. és bor. felügy.

— Itt a segítség! Itt van! — hangzék Lándor részéről.

A leány nem ösmerte föl hangját. Amikor a kívülről beszűrődő halvány világságnál észrevette, érzékeny jelenet játszódott le:

— Tódorom, Tódorkám! — kiáltá örömsikolylyal a lány s a fiatal ember karjaiba vetette magát.

— Édes Olga, megmentettünk! — szólt örömmel Lándor.

A bestiális férfi meg sápadozott, homlokán kiütöit a verejték. Most ő fogta rimánkodásra a dolgot. Irgalmatlanul magukkal hurcolták. De egyuttal a korcsmárost is összekötötték. Összesen hat alakot kísértek be a főkapitányságra, míg Lándor Olgával egy közelben fogadott kocsin hazahajtatott.

A «Vörös Elefánt»-ot becsukták. Siri csend telepedett a tájék a. A rendőrség fogásával meg lehetett elégedve, egyszer s mindenkorra véget vetett a rablótanynának.

Már egy órára járt az idő, mikor Tódor és Olga kocsin távoztak a «Vörös Elefánt»-tól. Az uton nem győztek eleget beszélni. A lány elmesélte a történeteket, a fiú is elmondta, hogyan sikerült kimenteni Olgát, aki nem télt be a hálálkodással és — amit ezelőtt sohasem tett — össze-vissza csókolta Tódort, amit, fölbátorodva a példán, sok hévvel viszonzott.

A csongrádi kaszinó.

Felépült a csongrádi kaszinó s remek szép nagyterme ott áll a nagy közönség rendelkezésére. Azonban fájdalom, hiába volt a diszes csarnok — a megfelelő keret gyakran hiányzott hozzá. Hiányzott az az érzék, amely ennek szépségét megértette volna s használni, méltányolni tudta yaló. Hát elyégre kártyázni másutt is lehet: de társadalmi életet teremteni, az emberek szívében a kölcsönös tisztelet és az összetartozandóság érzetét megkedveltetni ez nehezebb feladat De ez volna a kaszinónak épen hivatása, ezért épült, ezért áldozott és áldoz folyton, jelenlegi elnökének folytonos pártfogó gonkoskodása folytán.

A kaszinó fényes termeihez hiányzott Csongrádon egy oly társadalom, amelynek szüksége van az életre, a friss, jó levegőre, a mozgásra és barátságos érintkezésre.

Tudjuk, hogy miért nem lehetett szó sem a társadalmi összhangról. Eltávozott körünkől az a szerencsétlen ember, aki folyton tüzet kiáltott más házána, Csongrád társadalmát piszkolta, holott az ő háza égett, az ő ajtaja előtt lett volna seperni valója. Ujhelyi Nándor kir. tanácsos mindig azt állította, hogy Csongrád társadalmában, népében sok megbecsülni való jó tulajdonság van csak fel kell keresni, és teret adni erőik kifejtésére. Ezért sürgette a kaszinó felépítését, ezért védte mindig azt oly szerető gonddal azoknak a szűklátókörű embereknek beleavatkozásától, akik folyton gáncsolták annak diszes berendezését. Most aztán a műkedvelő és daloskór tagjai a tanítói kar, az iparos osztály és uri fiatalok együttesen arra vállalkoztak, hogy a régi hajdan híres és messze földön irigylett társadalmi életet ujjírt teremteni megkísérlik.

Az egész közönség osztatlan lelkesedéssel karolta fel az eszmét, de legnagyobb szeretettel a kaszinó érdemes elnöke, Ujhelyi Nándor kir. tanácsos ur karolta fel, akinél tegnap tisztelgett a kör küldöttsége s nemcsak a termeket díjtalanul átengedte a kör estélyeinek részére, hanem a kör érdekében minden lehetőt elfog követni, hogy megvalosuljon az a törekvés, amely az ő eszméje volt legelőször mikor felépítette a diszes palotát, hogy legyen a csongrádi fényes kaszinónak végre hozzá méltó társadalmi élete is.

UJDONSÁGOK.

— **Hazafias plébános.** A csongrádi műkedvelő daloskór nevébe annak elnöke és néhány tagja tegnap tisztelgett Porupszky József plébánosnál, hogy megköszönjék azt, hogy a temetőben Mindszente napján rendezett kegyeletes ünnepség alkalmával gyászbeszéd tartására oly készséggel vállalkozni szives volt. A remek és hazafias beszéd, valóban nagy hatást tett a közönségre, s nem kis örömeinkre szolgált, hogy a plébános urban egy mély érzésű hazafit találtunk ki a politikától elvonulva, társadalmi téren minden nemesebb törekvés lelkes pártolójának mutatta magát. Hogy nem csak felülfizetések által, hanem minden erejével igyekszik felkarolni a társadalom nemesebb irányu mozgalmait, bebizonyította ujabban midőn kitüntető szíveségével elfogadta a Műkedvelő Daloskór felkérésére ama tervvel, hogy a f. hó 28-ikán tartandó hangversenyen egy felolvasással részt fog venni a közreműködők közt. Bizonyára a közönség nagy örömmel veszi ezt tudomásul, a műkedvelő daloskór pedig büszke lehet reá, hogy pártoló tagjai közé megnyerhette a közszeretetlen álló plébános urat.

— **Szini előadás.** A Csongrádi Műkedvelő Daloskór f. hó 22-ik napján tartja első előadását a Kaszinó nagytermében. Előadásra kerül a Botsinálta Doktor, vigjáték 3 felvonásban írta: Moliere, magyarra fordította Kazinczy Ferencz. A szerepek a következőkép vannak kiosztva: Geier

Jeremiás, kereskedő (Draskovics Andor) Viola, leánya (Csernus Ilonka.) Vécsey, szerelmes Violába (Goda Gyula.) Csutak János, volt tanító (Kovács, Henrik.) Kata asszony, felesége (Réh Agnes.) Robert, szomszédjuk (Kaszaniczy Ferenc.) Miska Greskovics Pál Lukács, (Rásonyi Papp Miklós.) Pańcsa, Lukács felesége, dajka (Komáromy Emma.) Nagy Istúk (Bubenik Antal.) Pesta, fia (Kádár-Henrik.) Az előadás iránt nagy a érdeklődés.

— **Orgona a nagytemplomban.** A csongrádi hitbuzgó közönség körében mozgalom indult meg az iránt, hogy itt egy új és jó orgona legyen beszerezhető a nagytemplom részére a mostani helyett, amely nem sokkal jobb a verkinél. A napokban értekezlet fog tartatni ebben az ügyben, s gyűjtő iverk útján a nagyközönséghez és a főpapsághoz fog fordulni a hitközség.

— **Körvadászat.** A helybeli vadásztársulat tegnap tartotta ez évben első társas vadászatát, Hegy mily eredménnyel, arról a jövő számunkban referálunk.

— **A nyári szinkór bérlete.** Zoltán Gyula szinígazgató, aki jelenleg Dettán működik Temesmegyében szintársulatával, a napokban kapta meg a csongrádi nyári szinkórré nézve 1904. évi május 15-től június hó 15-ig tartó időszakra, előadások tartására az engedélyt. Ugyilátszik, hogy a derék szinígazgató meg volt elégedve a csongrádi jóközönséggel — és sietett előre biztosítani magának Csongrádot a jövő évre abban reményben, hogy itt már akkora kész lesz az új szinkór. Majd meglátjuk lesz-e belőle valam? Mert minden attól függ, hogy a közönségtől sikerül-e fog-e első évben 1000 koronát összegyűjteni? Mi azt hisszük, hogy igen: mert a kör évente 6 szindarabot (12 előadásban) és 6 hangversenyt óhajt rendezni évente, Katalin napján, Sziyveszter estéjen, karácsony, husvét, pünkösöd és Nagyboldogasszony ünnepein. E hat szindarab hat előadására és a hat hangversenyre bérletet nyit a kör, amelyekre, ha 100 bérletet kapnak — már biztosítva van több mint 500 forint évente. S ha ez megvan: akkor nincs semmi akadály, hogy a város hozzájusson egy diszes és nagy népszínházhoz, amelyben beférjen 1200 ember s a legdrágább ülőhely 1 korona legyen. Azért tehát csak pártoljuk a műkedvelő daloskór törekvését.

— **A műkedvelő és daloskór pártolója,** Eszes Mátyás bankigazgató ur mindig lelkes pártfogója volt minden nemesebb művészeti és társadalmi törekvésnek, s maga is mint aki nagy kedvteliséssel játszik harmoniumon, méltányolni tudja, a művészeti feladatokat. Ez alkalommal is ámint értesült arról, hogy a megalakult csongrádi műkedvelő daloskórnek szüksége volna még egy harmoniumra — a legnagyobb készséggel azonnal átadta a tulajdonát képező harmoniumot díjtalan használatra. A nemes műpártoló igazgató ur valóban nagy szíveséget tett a nevezett körnek.

— **Magyar ember találmánya.** Ordódy Lajos mérnök évek óta fáradhatlanul dolgozott azzn, hogy miként lehetne a fűzháncs, gyékény és kukorica levél rostjából a szálakat úgy kikészíteni, hogy azok gyárilag felhasználhatók legyenek ipari célokra. Fárasztó munkáját végre siker koronázta, s találmánya a jutaszönyeg gyártás terén oly nagyban kiválnak a gyártmányok olcsósága, szépsége és finomsága által, hogy a magyar gyáripárterén nagy vivmánynak mondható. A mérnök ur a napokban érkezett haza Párisból, ahol a vállalat finomzozása iránt tett lépéseket még pedig oly kedvező eredménnyel, hogy ma már a gyártelepítéshez szükséges 1 millió korona befektetési tőke biztosítva van. A gyártelepítők — Szeged városához és Csongrád községéhez fordultak, hogy miért. azt elmondja a szegedi friss újság: mely a következőket írja erről. «Nagyfontosságú és érdekes ajánlat érkezett ma a hatósághoz. Az Ordódy-

féle szabadalmazott szövő- és ágyalj-anyag előállításai vállalat értesíti a várost, hogy Szeged területén egy nagy aranyu szövőóhajt létesíteni. 7—800 ezer korona befektetési tőkét szánt erre a vállalatra, amely oly nagy terjedelmű volna, hogy már kezdetben is legalább 200—300 munkást foglalkoztatna. A gyár külső kereteit is oly nagy mértékben tervezi a vállalat hogy a gyári épületek öt hold területet igényelnének. A vállalat konkrét ajánlatot nem terjeszt még a hatóság elé. Előbb a város hozzájárulását akarja magának biztosítani és csak akkor nyilatkozik részletesen a terv kiviteléről, hogy a várostól mily mértékű támogatást várhat.» Ezt írja a szegedi lap. Csongrád község folyó hó 20-iki közgyűlésen tárgyalni fogja a gyár-alapítók beadványát.

— **Darányi és a földhitel.** A távozó földmívelési minster kommunikációjából vesszük a következőket: Sokat tett a kormány és a gazdátársadalom a lefolyt évtizedben a szövetkezeti ügy terén. Erre az időre esik az Országos Központi Hitelszövetkezet felállítása, melynek megalapítását éppen a földművelési minster lelkes felhívására, az ország tehetősebb birtokosai és testületei tették alapítványaikkal lehetővé. A szövetkezetek helyi teendőit pedig ország-szerete ugy az értelmi osztály, mint a kisbirtokosok önzetlen készséggel látják el, mindenütt tapasztalva, érezve a földmívelési minster segítő kezét. Ezt az időszakot méltán lehet a szövetkezeti ügy konszolidálásának nevezni. A hitelszövetkezetek működése ma már 5329 községre terjed ki, s így nagy részük van abban, hogy a kisgazdák, sőt a munkások hitelszükségleteinek kamatlába leszállt. Elénk emlékeztetünkben van a közelmúlt éveknek az az állandó jelensége, hogy a kisbirtokos osztály, nem győzővén a föld megszerzése vagy felszerelése alhalmával igénybe vett hitel nagy kamatterhét, ezerszámra pusztult, a kisebb birtokoknak valóóságos mobilizálása állott be. Ma ez a jelenség — a hitel konszolidása és olcsóbodása révén — apadóban van, s az eddigi eredmények reményt nyújtanak annak az állapotnak az elérésére, hogy a magyar földbirtokos meg tudja tartani és fokozott jólétben utódaira hagyni az öröklött tüzehelyet.

— **Lengyár Csurgón.** A csurgói lengyár október 29-én nagy ünnepséggel megnyílt. A kis Csurgónak 1839 lakosa van csak, de ugy látszik nem olyanok mint azok a csongrádiak, akik a cukorgyár alapítását megbuktatták. Szerencset virágzó várossá tette a cukorgyár — s most már belátják a csongrádiak is, hogy ezt mellőzni — hiba volt.

— **Ismét tűz.** Folyó hó 8-án a bökönyi aljon Nagy Gergely tulajdonát képező egy kazal kukoricaszár kigyúladt. A gyors segély lehetővé tette azt, hogy a körülötte levő többféle takarmányt meg lehetett menteni. Állítólag az ott játszó gyermekek gyújtották meg.

— **Talált gyűrű.** Dévai Lipót ékszerész félegyházi üzletében egy csongrádi ember gyűrűt kínált eladásra. Mikor a gyanús embert a gyűrű eredetéről kérdőre vonták, elmondta, hogy azt Csongrádon, Márkus János korcsmája előtt találta. A gyűrűt Dévai Lipót vissza tartotta és áthozta Csongrádra, ahol az igazolt tulajdonosa átveheti.

— **A komáromi lenfonógyár és feherítő telep** ügye kedvező megoldást nyert és így a gyár létesítése biztosra vehető. A gyáros Fiedler Jánost az állam 15 évi adómenetességben, 10 éven át állausegélyben és szállításoknál a magyar gyárakal egyenlő elbánásban részesíti oly feltétellel azonban, hogy a gyáros köteles 1.750.000 K. tőkét a gyárba fektetni, illetőleg forgótőke gyanánt kimutatni, az építést magyar munkásokkal és hazai anyagból eszközölni, a gyárat egy év alatt üzembe helyezni és háromnegyed részben magyar munkásokat alkalmazni. Komárom városa 22 katasztrális holdnyi telket, téglát in-

gyen ad a gyár céljaira, ugyanazt 15 évi városi adó és kövezetvám-menetességben 200.000 K. 2 százalékos kölcsönben részese.

— **Muzeum és Panoptikum a Szentháromság-téren.** Látka világhírű Muzeuma és Panoptikuma mult héten ide érkezett, és tegnap nyílt meg a látványos tárlat. A szép tanulságos csoportok ugyanyira érdekesek és olyan rendkívüli ügyesen kezeltetnek, hogy mélyen ajáljuk városunk lakósnak, ennek látogatását amennyiben ritkán nyílik alkalom nálunk ilyen látványosság megtekintésére.

— **A gőzgépezők és kazánfűtők képzővizsgálói Szegeden** december hó 6-án délelőtt 9 órakor fognak megtartani. A vizsgálati kérvények kellően felszerelve a m. kir. kerületi iparfelügyelőséghez (Szilágyi-utca 1 szám) küldendők.

Az adatok hatalma. Minden állításnál hatalmasabban bizonyítanak a tényleges adatok. Elnyomják a felkapott híreszteléseket és megerősítik azokat a meséket, melyek éppen csak azért tűntek fel olyanoknak, mert igaz voltuk adatok nem bizonyították. Mesének tartották sokan azt is, hogy az osztálysorsjáték hatezer koronás nagy főnyereménye a nagyközönség köze jut. Talán már nem is voltak vérmes reménységűek, míg ellenben számosságával vannak azok a pesszimisták, akik azt szokták mondani, hogy hatszázezer korona egyáltalán nincs is a világon. Hát ez lehet szomorú élc, hasonló ahhoz, amely szerint egy millió legalább is tízezer korona, de bizonyos, hogy az osztálysorsjáték nagy főnyereménye körül egész legendákör képződött. Most ezekben a legendákba bevilágít néhány érdekes adat. Érdekesek főleg azért, mert a legutóbbi nagy főnyereményt, hogy úgy mondjuk, — decentralizáltan mutatják be. Még pedig a szélrózsa minden iránya felé. Azt hisszük, hogy az olyasó tudja, hogy arról a hatszázezer koronáról van szó, amelyet az osztálysorsjátékban utolsó főnyereményül sorolnak ki. Nem egy kézbe jutott ezen óriási főnyeremény, hanem több részre, nyolcad sorjegyekre osztott. Ezen szerencsés sorsjegyek egyes részeit innen is, onnan is, még a külföldről is prezentáltak. Egy és ugyanannak a sorsjegyek egy-egy nyolcada Nyírátóra és — Délnémetországra jutott el. Vajon nem érdeklődnek-e, egymás iránt ezek a nyertesek? Hiszen ebben az érdeklődésben valamiféle pszichológiai momentum volna. Ha az egyik nyertes, egy szegény pincér, aki hatvanezer koronának gazdája lett, kikutatatta társait, az ő «jutalékafiságát», azt láthatta, hogy nem valami jó módú emberek. Az egyik tisztántúli ember, Endrédy József nyírvasvári körjegyző, a másik a Dunántúl hivatalnokoskodik: Ferenc András, Német-Ujváron pénzügyőri fővigyázó. A körjegyzőnek százhuszezer korona jutott a nyereményből, a pénzügyőrnék csak hatvanezer korona. És ugyanekkora vagyont tett szert a maga nyolcadsorsjeggyel Spitzer Samu raktárnok, aki a Kőbányai-úton a salgó-tarjáni szénraktárt kezeli, s aki ezt a dolgát ezután sem akarja abbahagyni. Kőbánya lakója az ötödik nyertes is. Szyacsina Antal korcsmáros, aki a Maglódi-úton méri a jófajta bort, s akit a hatvanezer korona még annyira sem kábitott el, hogy magát ezután ne korcsmárosnak, hanem vendéglősnek hívassa. Megmaradt egyszerű csaplórosnak, csak talán a korcsmája cégére kiírta, hogy bormérés a «Nyolcad sorsjegyhez». Az öt magyarinak két külföldi társa van, egy-egy nyolcad sorsjegy révén. Jól tette a szerencse, hogy öt magyar mellett csak két idegenhez köszöntött be adományával. Tehát csak 120 ezer korona vándorolt külföldre, míg az óriási főnyeremény nagyobb 360 ezer koronás része itthon maradt és hazánkban emelte az amagy is kevés jómóduak számát.

Égészséget a betegnek erőt a gyengének! Ez a jelszó Jurisics Péter pakráci gyógyszerésznek, kinek híres Pakráci cseppei csodaszerű gyógyhatása miatt a világ min-

den részében kitűnő hírnévre tettek szert. A Pakráci cseppek csodaszerű hatását érdekesen beszéli el az öreg Vidmarics Péter mint az lapunk hirdetései között található képen látható. Melegen ajánljuk t. olyasóink figyelmébe Jurisics Péter gyógyszerész hirdetését, mert a Pakráci cseppek oly szer, melynek egyetlen házbán sem szabad hiányozni és válják általánossá a jelszó: Egészséget a betegnek, erőt a gyengének!

Török A. és Társa Budapesten. Ha körültekintünk a különböző főelárusítók között, önkénytelenül a Török-cég tűnik fel előttünk. Nemcsak azért, mert hazánkban a legnagyobb osztálysorsjáték-üzlet birtokosa, hanem azért is, mert e cég vevői hiváló szerencsével játszanak. Állításunk megerősítéséül csak a legutóbbi hat hónap eredményeire mutatunk rá. Ezen rövid idő alatt nemusak a 600.000 koronás legnagyobb főnyereményt hanem a 100.000, 90.000, 60.000, 50.000, 30.000, több 10.000, 5000 és 2000 koronás nyereményt, és még sok egyéb nyereményt nyertek e cégnél. Számítatlan hálaíratot kap e cég szerencsés vevőitől. Ama határtalan bizalom, melyet e céggel szemben a vevők tanúsítanak, a legszelebb körökben mindinkább nagyvobbodik, mert a nagy közönség ismeri e cég szerencsésjét, korrekt üzletelvéit, pontosságát, titoktartását és a legmeszebbmenő előzékenységét. Ennéfogyva Török A. és Társa bankházát Budapest, Teréz-körút 46/b. (fiókok; Váci-körút 4., Muzeum-körút 11., Erzsébet-körút 54.) bárkinek is méltán ajánlhatjuk. A tervezet szerint az I. osztály húzása már a legközelebbi csütörtökön és pénteken, november 19. és 20-án lesz. Az eredeti sorsjegyek árai: egy egész 12.—, egy fél 6.—, egy negyed 3.—, egy nyolcad 1.50 korona. *Aki tehát sorsjegyet akar vásárolni, forduljon bizalommal Török A. és Társa bankházához Budapesten, mely céget bárkinek ajánlhatjuk.

Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a *Ferenc József keserűvíz* valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említsére méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmúlja. Kérjünk határozatlan Ferenc József keserűvizet.

— **Karácsonyi házi- és népipari kiállítás Budapesten.** A szegedi kereskedelmi és iparkamara kerülete összes házi- és népipari vállalatának figyelmébe ajánlja azt a kiállítást, melyet Budapesten, a régi képviselőház helyiségeiben rendeznek. Kiválóan jó alkalom ez a házi és népipari kézművészek megismertetésére és értékesítésére, melyeket a főváros közönsége bizonyára tömegesen fog vásárolni. A kiállítás, melynek ügyében minden fővilágosítást készséggel megad a kiállítási iroda (Budapest, VIII. Sándor-utca, régi képviselőház épülete) december 1-én nyílik meg.

Hogyan lehet vénségig friss, jó egészségben maradni? Ezen problémával már nagyon sok tudós és orvos foglalkozott. Ismeretes, hogy a testi és lelki egészség főtenyezője a rendes gyomor. Az igazi szer, mely a beteg gyomrot egészségessé és erőteljessé teszi, melynek feltétlen gyógyerejű hatása az összes gyomorbetegségek kipuroltatott, a valódi Brády-féle máriacelli gyomor-cseppek. Aki csak egyszer is használta, az valószínűleg kincs gyanánt állandóan tartja házában. Utánzatoktól nagyon kell óvakodni és kérjen mindenki világosan Brády-féle máriacelli gyomorcseppeket.

Állategészségügy. Állattenyésztőket érdekelhet, hogy az idei londoni egészségügyi kiállításon *dr. Dávid Viktor, észéki gyógyszerész* társ, «Antegrin» nevű háziállatok óv- és gyógypora általános nagy szenzációt keltett. Gyakorlatilag az «Antegrin» háziállatok belső bajainál nálunk is nagyszerűen bevált, állatorvosok és gazdák egyaránt dicsérik. Az «Antegrin» t, mint stomachikumot és enhe laxánst, a horv.-szlav.-dalm. királyi kormány is nem-

rég engedélyezte és jóváhagyta, az országos vegytani intézet véleményezése alapján. Az «Antegrin» az egész monarchiában törvényesen van védve.

Közönség köréből.

A csongrádi műkedvelő daloskör.*)

A huszadik század szelleme ébredezni kezd nálunk is, amennyiben a csongrádi társadalom megalakította a műkedvelő daloskört.

Hogy mily nemes feladat vár az ujonan alakult körre, azt már előttem fejtegették mások is.

Nálunk Csongrádon már a multban is voltak műkedvelői színi előadások. De bizony ezekre nem lehetett mondani, hogy valami nemes célt szolgáltak volna.

Ugyanis a szegényebb néposztályt mindig kizárták az előadások látogatásából.

Mert az akkori műkedvelők azt mondták, hogy 1 koronás helyek lesznek a legutolsó, hogy ne jöhessen az előadásra be mindenféle béres vagy szolgáló, vagy az Isten tudja milyen társadalmi állású egyén.

A fő az volt tehát, hogy a közönség fényes legyen.

Jól mondta dr. Hollósy István úr e lap mult számában, hogy az elmúlt évtizedek vezető férfiai elhagyták a népet parasztosítani.

Hiszen már a színházat is úgy építették boldog elődeink, hogy oda csakis az úri közönség fér be.

Ugyanis a földszint kicsiny és drága, oda tehát szegény ember nem mehet.

A karzat pedig olyan nyomorúságos, hogy sok ember még ingyen sem nézne végig az előadást.

Az egész karzat úgy néz ki, mint egy rompa és ha már 20—30 ember van fönn, akkor már egymás hátáról nézik az előadást.

Igy tehát innen is kellett szorítva a szegényebb néposztály.

Most itt van az ideje, hogy az elmúlt évtizedek mulasztásai helyre legyenek pótolva.

A műkedvelő daloskör ugyanis a kaszinó nagytermében tartja előadásait.

Meg kell tehát nyitni a kaszinó 2—300 embert befogadó karzatját ennek a szellemi tespedésben sinylődő népnek, hogy élvezze már egyszer ő is az igazi művészet remekeit, ne csak mindig a vásári «pénzsalók» buta vicceit hallgassa.

A karzatot 20 fillérre kell leszállítani és padokkal ellátni, hogy kényelmessen nézhessék az előadásokat a karzatról is. Akkor majd az éltebb emberek is elmennek az előadásokra.

Bizony nagy szegény, hogy a huszadik században Csongrádon a szegény nép meghal anélkül, hogy a színházban lett volna.

Minden lehető el kell a műkedvelő daloskörnek követni, hogy a népet az előadásokra megnyerje. Ha ez sikerül, akkor művelődik ez az eldurvult nép. És akkor nem kell majd rettegni, hogy az embert fényes nappal agyonütik az utcán.

Ha ezt megteszi a műkedvelő daloskör, akkor igazán dicséretet érdemel.

Én pedig hiszem, hogy ebben az esetben az előadásokról irt kritika nem úgy hangzik, hogy: az előadás jelen volt kicsiny társadalmunk színe-java; hanem az előadás jelen volt kicsiny városunk szegény népe is.

Ugy legyen!

Surányi Lajos.

*) Lapunk multkori számában megemlékeztünk arról, hogy ideje volna a Népszínházak eszméjét megvalósítani az alföldi városokban, amint azt boldogemlékű Justh Zsigmond tervezte. Hogy visszhangot keltett cikkünk, mutatja azt a főntebbi levél, melyet egy csongrádi munkás intézett lapunkhoz. Szerk.

Felelős szerkesztő: **Éder János.**
Társ-szerkesztő: **Holló Adolf.**
Kiadólaptulajdonos: **Weisz Márk.**

Hirdetések jutányosan felvételnek lapunk kiadóhivatalában.

Itt először! Ujdonság! Itt először!
Csak vasárnapig, november 22-ig látható a
**Lifka-féle világhírű
muzeum és panoptikum**
Csongrádon, a Szentháromság-téren.

I. csoport: Bárki megtekintheti nem és idő különbség nélkül. Tartalmazza a mintázás macshenica mesterműveit életnagyságú történelmi és mitológiai viaszalakokban elegáns és értékes kiállítással, amint azok itt még soha bemutatva nem lettek. I. Sándor szerb király és Draga királyné. XIII. Leó pápa.

II. csoport: Csakis 18 éven felüliek tekinthetik meg, minden pénteken kizárólag a nők részére tartatik fenn. A tárlat első része azonban bárki által mindenkor megtekinthető. Tartalmazza az anatómiai preparátumokat elismert művészies kivitelben.

Nyitva naponta d. e. 9 órától este 9-ig.
Belépti díj személyenként 30 fillér. 10 éven alóli gyermekek és katonák örmestertől lefelé 20 fillér.

Egyetlen

politikai tanügyi lap mely a 10,500 korona politikai kauciót is letette, a

NEMZETI ISKOLA

Szerkesztő: Földes Géza. Főmunkatárs: Benedek Elek.

Tíz év óta áll ez a lap a magyar tanárok, tanítók, tanítónők és kisdédvők szolgálatában s ez alatt közönségének szívével összeforrott egészen.

Bátor szókimondás, erős, fajszeret, a függetlensége fel és lefelé s teljesen megbízható diskreciója kedveltette így meg ezt a lapot. S hogy ez ilyen is marad, erre elég biztosíték a szerkesztők multja és egyini jelleme.

A Nemzeti iskola tizenkét oldal terjedelemmel megjelenik minden szombaton s az

előfizetése:

egész évre 12 K
félévre 6 „
negyedévre 3 „

Előfizetéseket elfogad a

NEMZETI ISKOLA kiadóhivatala,
Budapest, VII. Rottenbiller-u, 5/a.

Óh jaj!

Megfojt ez az
átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyájkásodás
ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják és kitünő
ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.

Próba doboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR“ GYÓGYSZERTÁR

Budapest, VI., Váci-körút 17.

Éljen!

Egger mellpasztilla
csakhamar meggyógyított!

Kapható Csongrádon: Weisner Lajos, Ungváry József és Vladár Sándor gyógyszerházban.

A szénkénegezési idényre!

Legpotosabban adagoló, legegyszerűb szerkezetű és
legtartósabb

szénkénegefeszkendő az

„EGYSZRŰSÉG“

Kosinszky Viktor igazgató szabadalmazott szénkénegefeszkendője.

Kizárólagos gyártása és eladása:

Schottola Ernő

cégnél

Budapest, Andrásy-út 2.

A szénkénegefeszkendők ellenőrzésére szolgáló mérőhenger
ugyanitt kapható. — Bő ismertető leírást és utasítást a
gyerítő eljáráshoz ingyen és bérmentve küldöm meg.

AUERFÉNY.

Magyar Gázizzófény Részvénytársaság

— Welsbachi dr. Auer Károly szabadalma —
Budapest, VI., Váci-körút 3. szám.

A társaság gyártmányai:

Auer-féle szesz- (spiritusz) lámpák.

Auer-féle szab. izzótestek és Auer-
lámpák gázvilágításhoz.

Gáz-, villany- és szesz (spiritusz) csillá-
rok, falikarok, utcai lámpák, egyszerű
és díszes kivitelben.

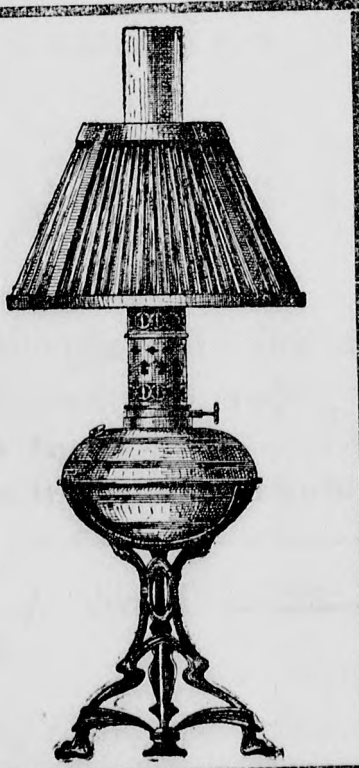
Spiritusz főző-, fűtő- és vízhevíto ké-
szülékek.

A szesz-világítás berendezése igen cél-
szerű oly helyiségekben, hol sem gáz,
sem villany nem áll rendelkezésre.

A társaság elvállalja nagyobb épületek,
kastélyok, vendéglők, pályaudvarok
és fürdőhelyek szeszvilágítási berende-
zését.

A szeszvilágítás berendezésénél a meg-
levő petroleumlámpák fémtartályai,
csekély átalakítási költségekkel, leg-
nagyobbbrészt felhasználhatók.

Arjegyzzék, esetleg költségvetés kívánatra ingyen és bérmentve.

A legkiválóbb tanárok és or-
vosoktól mint hathatós szer:
chitis, számarhurut és különösen
lúdbetegségeknél, légzőszervek hurutus bajainál, ugymint idült bron-
lábbadozóknál influenza után ajánlatik.

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli
izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerházakban üve-
genként 4.— kor.-ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg alanti céggel legyen ellátva:
F. Hoffmann-La Roche & Co vegyészeti gyár Basel (Svájc).

Uj fehérenemű tisztító intézet.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget tisztelettel értesíteni, hogy Zsinor-utca 10. szám alatt egy a n.a.i kornak megfelelő fehérenemű-tisztító intézetet

nyitottam, a hol férfi ingek, gallérok, női kölegyek és bármily fehérenemű díszek szakszerű tisztítását és vasalását felelőség mellett elvállalom. Ugyazintén elvállalom rozsdá vagy bármilyen pecsét tisztítását.

Képesítésemet a budapesti első magyar fehérenemű tisztító intézetben nyertem el, amely elég biztosíték, hogy amit ígérek, azt meg is teszem.

Magamat a nagyérdemű közönség jóindulatába ajánlva maradtam kegyes pártfogást kérve tisztelttel

Domokos Anna

ruhatisztító- és vasaló-intézet tulajdonos.

SZT-ANNA

Maláta-likőr a legjobb és legegészségesebb üdítő ital, kellemes ízű és zamati. Egy palack 2 kor. 30 fill.

Maláta-késérő kiváló gyomorerősítő, turistáknak és vadászoknak kedvenc és nélkülözhetetlen itala. Egy palack 2 kor. 30 fill.

Maláta-brandy elsőrendű erősítő férfi-ital. Egy palack 3 kor. 75 fill., 2.— kor., —95 fill.

Maláta-rum tiszta jamaikai rummal van készítve, teához a legjobb rum. Egy palack 2.30, 2.10, 1.80 kor.

Maláta-cakes kitűnő táp- és teasütemény, elsőrendű tanárok és orvosok ajánlják. Nagy doboz 2.— kor., kis doboz 50 t.

Fenti készítmények mind tiszta malátából készülnek, kitűnő minőségűek, élvezetük kellemes és hatásban fölülmulnak minden ily nemű gyártmányt. Kapható csakis eredeti csomagolásban Csongrádon a Csongrádi Fogyasztási és Értékesítő szövetkezetben.

Köhögésben szenvedők

próbálják a csillapító és kellemes ízű

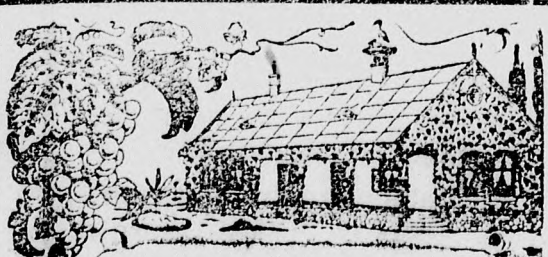
KAISER-féle
mell-bonbont.

2740 közjegyzői okirat, amely arról tanúsít, hogy biztos gyógyulása a köhögés, rekedtség, hurut és elnyálkásodásnak.

Amit helyette kínálnak utasítsuk vissza.

Egy csomag ára 20 és 40 fillér.

Kapható Ungváry József és Wiesner Lajos gyógyszerészeknél Csongrádon.

Szőlőlugast

ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld- és homoktalajon.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, (bár kuszó természetű) mert nagyobb része ha megnő is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lugasnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házukat az egész szőlőérés idején a legkitűnőbb muskatály és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek fala mellett a legcsekélyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, keitéseknak stb. a legremekőbb díszé, anélkül, hogy legkevésbé helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a legháladosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajoknak ismertetésére vonatkozó, színes fénynyomatú katalógus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, aki címét egy levelezőlapon tudja.

Cím: **Ermelléki első szőlőültvénytelep Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid.**

Kiváló szerencse Töröknél!

Felülmulhatatlanul

kedvez főárudánknek a szerencse. Rövid idő alatt 12 millió korona nyereménynél többet fizettünk nagyra-becsült vevőinknek; csak a legutóbbi 5 hónapban a

3 legnagyobb nyereményt és pedig:

a 605.000 koronás nagy jutalmat az 57080. sz. sorsjegyre

a 100.000 „ főnyereményt a 74366. „ „

a 90.000 „ „ a 109880. „ „

és ezeken kívül még egyéb sok nagy nyereményt.

Ajánljuk ennél fogva, hogy a világ legesélydúsabb osztálysorsjátékában vegyen részt. — A most következő magy. kir. szabadalmazott 13. osztálysorsjátékban újból

110.000 sorsjegyre 55.000 pénznyeremény jut és összesen egy hatalmas összeget,

14 millió 459.000 koronát
vorsolnak ki rövid 5 hónap alatt.

A legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben 1.000.000 korona.

Továbbá 1 jutalom 600.000, 1 nyeremény 400.000,

1 à 200.000, 2 à 100.000, 1 à 90.000, 2 à

80.000, 1 à 70.000, 2 à 60.000, 1 à 50.000,

1 à 40.000, 5 à 30.000, 3 à 25.000, 8 à 20.000,

8 à 15.000, 36 à 10.000 korona és még sok egyéb;

összesen 55.000 nyeremény és jutalom 14.459.000

korona összegben.

Az I. osztályú sorsjegyek tervszerű árai:

1/8 eredeti sorsjegy frt —.75 vagy kor. 1.50; 1/4 eredeti sorsjegy frt 1.50 vagy kor. 3.—

1/2 „ „ „ 3.— „ „ 6.—; 1/1 „ „ „ 6.— „ „ 12.—

A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében küldjük.

Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk

f. évi november hó 19-ig

bizalommal hozzánk beküldeni, miután a huzás e napon kezdődik.

TÖRÖK A. ÉS TSA

bankháza Budapest.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főárudánk osztálysorsjáték üzletei:

Központ: **Teréz-körut 46/a.** I. fiók: **Váci-körut 4/a.**

II. fiók: **Muzeum-körut 11/a.** III. fiók: **Erzsébet-körut 56/a.**

Rendelőlevél levágandó.

Török A. és Társa bankháza Budapest.

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztály-

sorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel küldeni.

Az összeget korona összegben { utánvételre kérem
postautalvánnyal küldöm
mellékelem bankjegyekben (bélyegekben). } A nem tetsző törölendő.

Pontos cím: